

HAVREVIMPEN

DOF-FYN

16. ÅRGANG NR. 3, NOV 2009

Ringmærkning Ulovlig Jagt

Ølundgaard-området

Venezuela Helgoland

Hvide hejrer på Langeland

Ole Dünge

HAVREVIMPEN

Udgives af Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt

Tryk: Micro-Forma Oplag: 650

Redaktion:

Søren Gjaldbæk - Jacob Sterup Andersen - Tim H. Hansen - Michael Mosebo Jensen

Redaktør:

Søren Gjaldbæk, Carsten Hauchs Vænge 4, 5230 Odense M, tlf. 66 13 78 56

e-mail: soeren.gjaldbaek@privat.dk

Udsendelse af Havrevimpen (abonnement, adresseændringer):

Michael Mosebo Jensen, Røjle Bygade 102, Røjle, 5500 Middelfart, tlf 26 82 07 29

e-mail: mmj@doffyn.dk

Hjemmeside: www.doffyn.dk

Indsendelse af observationer:

Via Hjemmesiden, kun for folk, som er tilmeldt som brugere.

e-mail: : obs@doffyn.dk

pr. telefon til én fra Administrationsgruppen, DOF-Fyn Web:

Erhardt Ecklon	62 21 99 16
Jacob Sterup Andersen	62 29 26 29 / 25 56 74 17
Michael Mosebo Jensen	26 82 07 29
Hans Rytter	62 27 20 26 / 23 34 86 36

Webmaster:

Søren Gjaldbæk, Carsten Hauchs Vænge 4, 5230 Odense M, tlf. 66 13 78 56

Kontaktadresse til bestyrelsen, formand:

Henrik Kalckar Hansen, Birkebakken 5, Sankt Klemens 5260, Odense S tlf. 30 70 90 38

e-mail: kalckar@webspeed.dk

Indhold:

Formandens hjørne	3	Helgoland	31
Ølundgaard-området	4	Fra Felten	35
Side (ca.) 9-ornitologen	8	Fjordens Dag	42
Havørne ved Brændegård Sø	12	(U)heldig Isfugl	44
Hvide hejrer på Langeland	14	Ringmærkning	45
Venzuela	18	Naturpolitik	48
Ulovlig Jagt	29	Turrapporter	51
		Generalforsamling, ture og Møder	56

Tegninger: Ole Runge og Gunhild Brink

Forsidetegning: Ole Runge.

Fotos: Erik Thomsen, Hans Rytter, Michael Mosebo Jensen, Bent Staugaard, Tom Villestofte, Erhardt Ecklon, Søren Gjaldbæk, Kurt Due Johansen, Ella Mikkelsen og Lis Steincke.

Copyright: DOF-Fyn. Udgivelsen må kun citeres med tydelig kildeangivelse

Fra redaktionen

Årets tredje nummer af Havrevimpen er klar. Stor tak til alle, som har bidraget med artikler og fotos til bladet. Skulle nogle af bladets læsere have ideer til artikler skal de endelig henvende sig til redaktionen. Vi vil være

behjælpelig med opsætning og fotos, hvis det skulle have interesse. Jo mere input vi får, jo bedre vil vi være i stand til at lave et varieret blad om nogle af de mange ting, der rører sig i fugleverdenen.

Formandens hjørne

Af Henrik Kalckar Hansen

Fugle og mennesker i Odense Fjord

Store dele af følgende oplæg er skrevet til Friluftsrådets Kreds Nord's seminar 2009 på Stige Ø.

Sidste år var jeg på kajaktur med 32 elever i Odense Fjord, ud langs Stige Ø og videre til lejrpladsen på Vigelsø. Da vi nåede ud til østsiden af Vigelsø kom en Havørn ind over os. Den var i situationen endnu større og tungere, og vingeslaget endnu dybere, fordi man sad der i sin lille skrøbelige kajak. Eleverne i 8-10 klasse syntes at det var rimeligt sejt med sådan en monsterfugl.

For fugle er jo liv og glæde! Deres talrigheid, livlighed, skønhed og sang gør dem til den del af naturen, der tiltrækker sig mest opmærksomhed. Alle mennesker unge og gamle kan kende i det mindste nogle af de mest almindelige fuglearter, og deres

sang og synlige tilstedeværelse betyder på forskellig måde noget for alle der færdes i naturen, uanset om man sejler i kajak, cykler mountainbike, rider på islandske heste, går stavgang, løber motionsløb eller som os simpelthen ser på fuglene

Hvis vi vil have f.eks. Havørnen tilbage som ynglefugl i fjorden, så må vi også respektere ørnens krav til omgivelserne i form af ro på redepladsen og rigeligt med tilgang af føde i form af fisk og vandfugle. Men det er ikke kun de store spektakulære fugle vi bør tage ansvar for.

Natura 2000-områderne

Habitatområderne og fuglebeskyttelsesområderne danner tilsammen Natura 2000-områderne. - Ramsarområ-

derne er en del af fuglebeskyttelsesområderne.

Vi er forpligtet til at beskytte trækfuglene, som bruger Odense Fjord som en vigtig rasteplads på trækket mellem de arktiske ynglepladser og overvintringsområderne i f.eks. Vest Afrika.

Når minimum 1% af den nordvesteuropæiske bestand af en art på et givet tidspunkt i løbet af året opholder sig i det pågældende område, har det international betydning for arten, og området må ikke forringes i forhold til artens krav til det omgivende miljø.

Udpegningsarterne blandt trækfuglene i Odense Fjord er: Knopsvane, Sangsvane, Toppet Skallesluger, Hjejle og Blishøne.

For ynglefuglene gælder dette for Rørhøg, Klyde, Split-, Hav- og Fjordterne.

Benyttelse/beskyttelse

På selve Stige Ø har vi ikke nævneværdige koncentrationer af disse særlige ansvarsarter. Men alligevel er det en stor glæde for mange mennesker at komme herud ved vintertide og opleve både Fjeldvåge, Blå Kærhøg og sågar den sjældne jordrugende Mosehornugle, de er alle gæster fra nordligere himmelstrøg.

I DOF føler vi naturligvis et særligt ansvar for fuglene. Gennem vores observationer og optællinger har vi erfaringer med følgerne af jagt eller forskellige former for færdsel. Vi ved

hvor fuglene opholder sig på de forskellige årstider og nogenlunde i hvilke antal.

”Thi den har aldrig levet som klog på det er blevet, han ej først havde kær” vil klinge velkendt for de fleste. Grundtvig sagde med andre ord, at ønsker vi ”den almindelige dansker, unge som gamle” skal føle et medansvar for at beskytte naturen og fuglene, så er det vigtigt at befolkningen har mulighed for af og til at opleve noget storslået natur, f.eks. se en ørn på blishønejagt omkring Vigelsø.

Et fælles ansvar

Men i et tætbeholdt land som Danmark med et stigende pres på naturen for plads til mange forskellige rekreative aktiviteter er det nødvendigt, at vi i DOF altid gør opmærksom på problemerne, når og hvor de opstår, og naturligvis helst inden det forfælt følger for fuglene.

Vi var kraftigt på banen, da der for år tilbage var planer om at etablere et søsportscenter på Stige Ø. Heldigvis blev projektet taget af tegnebrættet, simpelthen fordi DOF kunne påvise, at de omkringliggende Natura 2000 områder ville blive meget negativt påvirket.

Senest har vi taget fat på problematikken angående kitesurfing og andet brætsejls også i Odense Fjord. Her vil vi sammen med Skov og Naturstyrelsen mødes med repræsentanter for bl.a. Kitesurfere for at sikre, at f.eks. de mange meget sårbare områ-

der i fjorden ikke bliver ødelagt af forstyrrelser.

Heldigvis er man også i Friluftsrådet klar over "den svage part" i konflikten mellem mennesker og natur, og man formulerer sig ganske klart i "Det Friluftspolitiske Handlingsprogram fra 1997". Her skriver man: "I balancen mellem beskytter- og brugerinteresser er det fortsat Fri-

lufrådets politik, at når det kommer til spørgsmålet om prioritering, vægter Friluftsrådet som hovedregel menneskelig aktivitet, naturen og miljøet ligeligt. Men kommer det til et definitivt valg, har hensynet til naturen og miljøet højeste prioritet".

En meget væsentlig prioritering vi i DOF er fuldstændig enige i.

Ølundgaard-området

– en af Fyns fornemste fuglelokaliteter – bliver endnu bedre!

Af Kurt Due Johansen og Niels Riis

Aage V. Jensens Fonde købte for 11 år siden Ølundgaard og foretog i de følgende år naturgenopretning i Ølundgaards Inddæmning og i 4-talsstranden ved kysten af Odense Fjord, øst for Otterup. Det er en del af et lille øhav i fjorden, som blev inddæmnet i begyndelsen af 1800-tallet.

Den 27 ha store 4-talsstrand og den 65 ha store Ølundgaards Inddæmning udviklede sig hurtigt til to af de bedste fuglelokaliteter i det fynske område. Først og fremmest slog der sig store bestande af vadefugle ned i begge områder, herunder vibe, rødben, strandskade, klyde og lille præstekrave. Derudover lille-, og Gråstrubet Lappedykker foruden pæne bestande af Grågås, Gravand, Gråand og Skeand. Derudover yngler fåtalligt Knarand og Troidand.

I træktiderne optræder der store gåseflokkede, især Grågås og Bramgås. Derudover meget store flokke af Pi-beand. Alle arter svømmeænder optræder i løbet af året.

På vadefuglefronten skal især nævnes store flokke af Stor Regnspove, Lille Kobbersnepe, almindelig ryle, hjejle og vibe. Lokaliteten er særlig vigtig for Stor Regnspove, hvor der ofte forekommer hundredvis af fugle. Årligt eller stort set årligt ses Odinshane og Kærløber.

Lokaliteten er en af de bedste i det fynske for Brushane, som i april/maj og igen i juni/juli kan ses med op til 100 fugle.

På rovfuglefronten ses især de almindelige arter som Musvåge, Spurvehøg og Rørhøg, men årligt ses også Fiskeørn, Vandrefalk og Havørn.

Udover disse fugle kaster områderne årligt sjældnere fuglearter af sig. Her skal blot nævnes Hvidvinget Terne, Hvidskægget Terne, Sortvinget Braksvale og Stylteløber.

Nye tider på Ølundgaard

Aage V. Jensen Naturfond har indenfor de seneste par år erhvervet Lammesø Inddæmning øst for Ølundgaards Inddæmning og det såkaldte Mellemstykke, der ligger mellem Ølundgaards Inddæmning og 4-talsstranden. De to nye områder er hver på 35 ha. Dyrkningen af arealerne ophørte i 2008, og de er nu lagt ud i vedvarende græs. Samlet udgør de 4 områder nu en helhed på over 160 ha, som tilsammen skaber store uforstyr-

rede områder med bedre rastemuligheder for især de store vadefugle- og gåseflokk.

Det største problem i forvaltningen af de to første fuglelokaliteter har været at undgå udtørring om sommeren. Der er kun områderne selv og de tilgrænsende bakkeskråninger til at levere det livsvigtige vand. De nykøbte områder har hidtil været afvandet med dræn, grøfter og pumper, som har trukket en del vand ud af de to fugleområder. Nu ejer naturfonden alle de lavtliggende arealer i området og kan derfor bedre styre vandstandene. Til gengæld er der stadig hensyn at tage til de omkringliggende naboer.

Området: Mellemstykket ligger mellem vejen til Lammesø og Firtals Strand. Det observeres til som "Ølundgård" er området syd for vejen og ud til Galtehoved.

I de to nye områder er der givet tilladelse til, at vandstanden må hæves op til kote nul i det nye system DVR90. Det er 8 cm højere end vandstanden må være i Ølundgaards Inddæmning og 33 cm højere end i 4-talsstranden. Det betyder, at vandstanden i de to nye områder kommer til at ligge højest og kan hjælpe til med at holde på vinterens vandoverskud længere hen på sommeren.

Som led i projektet bliver der nedlagt tre pumpestationer, men samtidig er det nødvendigt at etablere 3 nye, mindre pumpestationer, som hver skal sikre afvandingen af ca. 10 ha naboarealer, som fortsat skal kunne dyrkes og bebos. De nye pumpestationer placeres i nedgravede brønde og vil pumpe vand op i de to nye områder. Samtidig er det nødvendigt at hæve de laveste dele af naboernes marker med ekstra muldjord, som hentes ude i de laveste dele af de nye områder, som herved får partier med vanddybder på op til en meter.

I Lammesø Inddæmningen forventer vi, at der vil blive et vanddækket areal på op til 12 ha ved maksimal vandstand og i Mellemstykket et maksimalt vanddækket areal på 16 ha. Der bliver også tørre områder på den tidligere ø Galtehoved syd for Lammesø og på den nordlige del af Lammesø, som med tiden gerne skal udvikle sig til græssede overdrev.

Blå Kærhøg over Mellemstykket. Entreprenørerne er ved at etablere fugleøer. Foto: Søren Gjaldbæk.

Arbejdet med at omdanne de tidligere kornmarker til fugleområde er lige nu i fuld gang og afsluttes inden jul. Gravemaskinerne er i skrivende stund snart færdige med at flytte flere tusinde kubikmeter jord til opbygning af 4 fugleøer ude i vandområderne, som forhåbentlig næste forår kan tiltrække ynglefugle.

Områderne kan ses fra Lammesøvej, som løber mellem Ølundgaards Inddæmning og Mellemstykket, og hvor man fremover vil kunne køre midt ud gennem området med høj vandstand på begge sider. Det har været en særlig udfordring at sikre vejen med en rabat til hver side og med dræn, membraner og en af pumpestationerne.

Mellemstykket og 4-talsstranden kan ses fra det nye fugletårn ved Spærrediget, hvortil der adgang til fods fra en ny P-plads, som anlægges

på nordsiden af Lammesøvej lige efter Ølundgaard.

Den sydlige del af Ølundgaards Inddæmning og et hjørne af Lammesø Inddæmningen kan fortsat ses fra det "gamle" fugletårn på Lammesø. Her bliver der lettere adgang fra en P-plads på østsiden af Lammesøvej lige før ejendommen Lammesøvej 8. Fra P-pladsen bliver der etableret en

trampesti direkte mod syd ned til fugletårnet, så det snart er slut med at gå en lang omvej for at nå frem til tårnet.

Vi håber, at alle vil tage godt imod de nye fugleområder og respektere både fuglenes og naboernes ret til at være i området ved at følge skiltningen og stierne i området. Til gengæld tør vi godt love mange gode fugleoplevelser fremover.

Du kan læse mere om området på http://avjf.dk/media/Olundgards_Inddamning_og_4-talsstranden_2008.doc

Side (ca.) 9-ornitologen

Af Søren Gjaldbæk

Bag initialerne AMY gemmer navnet Anders Myrtue sig. Anders er 54 år, cand. mag. i historie og arkæologi og ansat som overinspektør ved Odense Bys Museer med ansvar for alt, der ikke er kunst, arkæologi og H.C. Andersen. Anders har gennem de sidste fire år været leder af Caretakergruppen for Odense Fjord.

Anders er vokset op i Odder, hvor faderen ernærede sig som dyrlæge. Faderen interesserede sig "for alt", herunder også fugle, og Anders blev grebet af fugleinteressen gennem faderen. Faderen havde blandt andet set en Hærfugl i nabolaget. Det kunne jo godt give en dreng blod på tanden. Faderens interesse stak ikke så dybt,

men Anders kom sammen med en kammerat – Ole Bent Olesen, på Fyn kendt under initialerne OBO - i kontakt med nogle af de lokale ornitologer, der tog sig af deres "uddannelse". På den tid var de fleste medlemmer af DOF ikke fra de lavere socialgrupper, så når der var DOF-møde i Århus, blev Anders hentet i Jaguar, hvor han sad "og mængede sig" med et par læger og en bankdirektør. Ikke dårligt for en knægt på 14 år. I løbet af gymnasietiden blev der taget en A-licens som ringmærker, og Anders deltog i Tommy Dybbros Atlasprojekt i perioden 1971-1974, hvor de danske ynglefugles udbredelse blev kortlagt. Fuglekiggeriet var koncentreret om

Anders i sin have. Bag ved ses det birketræ, hvor der den 14. november 2004 sad en Hvidbrynet Løvsanger. Foto: Søren Gjaldbæk.

de nærliggende lokaliteter: Skovene omkring Odder, Thorsminde Fjord, Alrø og Kysing Næs.

Ringmærkningen foregik for det meste i nabolaget, f.eks. i haven. Der var dog også ringmærkningsture til Anholt. Om aftenen den 4. maj 1984 sad Anders med fem andre fuglekiggere på Anholt og diskuterede, hvad de helst ville se næste dag. Anders mente, at Stendrossel han måtte være et fair ønske. Det vakte dog en del opstandelse, da en af dem kom løben-

de ind næste morgen og fortalte, at der sad en Stendrossel han blot 300 m fra fuglestationen. Anders strøg ud og så fuglen og kom derved med i en meget lille eksklusiv kreds af birdere med Stendrossel på Danmarkslisten. ”Jeg kigger af og til på netfugl og hygger mig over, at der kun er to, som har krydset arten”, fortæller Anders med et lille smil. Nu var der ikke så stor interesse/opmærksomhed omkring sjældne fugle dengang som i dag, men det lyder alligevel utroligt,

at en fra gruppen, da han fik meldingen, bad om at få ro, vendte sig om på den anden side for at sove videre (navnet på den søvnige er redaktionen bekendt).

Som det har været tilfældet for mange blev fugleinteressen sat lidt i bero i studietiden, som var i Århus. Der skulle læses, diskuteres politik og fraterniseres. Der blev dog tid til lidt fuglekiggeri, hovedsageligt ved Brabrand Sø. Anders mødte sin kone i den periode – en fagfælle – og de har – noget umoderne – holdt sammen siden. Sammen med nogle bekendte købte de en etageejendom med mange store lejligheder i – de fleste til eget brug, men der var én, der skulle lejes ud. Det var svært at få lejligheder dengang, og Anders mente, at lejligheden burde annonceres offentligt, så alle fik mulighed for at byde ind. Af de 250 ansøgere var der en, der anførte, at han interesserede sig for fugle. Det blev udslagsgivende, og ind flyttede Nis Rattenborg (NRA) med familie. Nis vil af mange være kendt som en af Langelands flittige optællere og observatører – også formand for Danmarks Naturfredningsforenings Langelandsafdeling. Nis havde været meget aktiv med optællingsarbejde for DMU på Mandø og på Tipperne, og Nis fik genstartet Anders' fugleaktivitet. Optælling af Århus Havn kom på programmet – det gjaldt mest måger, og i tre år optalte de Mandø for DMU en weekend i maj. ”Jeg lærte enormt meget om monitorering af loka-

liteter i den periode”, fortæller Anders. Da tællingerne på Mandø ophørte beholdt Anders og Nis weekenden til fuglekiggeri – de har siden hvert år taget til Skagen den weekend sammen med deres familier for at se på forårstrækket der.

I 1987 flyttede familien til Odense, Anders havde fået job i Fyns Amt som kulturmedarbejder med ”naturspeciale”. Der var mange ansøgere til jobbet, men Anders ornitologiske aktiviteter – optælling og ringmærkning – var med til at sikre ham jobbet – man kunne jo se, at han havde andet end teoretisk tilgang til naturen. Opgaverne i amtet var mange, f.eks. udpegning af bevaringsværdige bygninger og landsbyer, men også etablering af rekreative områder med naturindhold. Her var der ofte modsat rettede interesser – nogle ville kun fokusere på vandløb som et sted, hvor man kan fiske. Anders har et ifølge eget udsagn ”mere holistisk natursyn”, hvor man også skal fokusere på helheden. Bogen ”Fynsk Natur” blev til med Anders som redaktør – Leif Bisshop-Larsen skrev afsnittet om fuglene på Fyn. Hensynet til politikerne gjorde det svært at udtale sig og arbejde frit, og Anders søgte væk fra amtet. Det blev til et job hos Odense Bys Museer, hvor Anders har været siden 1994.

Arbejdet i Odense Bys Museer er alsidigt – ”vi skal skabe omverdensforståelse og sikre kulturel diversitet i et globalt perspektiv”! For at tilgode-

se dette har Anders plads i Det Grønne Råd. Odense Bys Museer bliver hørt i mange forskellige typer af sager, f.eks. vedr. den kommende kanalforbindelse, projektet ved Stige Ø og en eventuel fredning af Højstrup-arealet – er der nogle museums-/historiskfaglige hensyn at tage? Ifølge Anders er natur, landskab og bebyggelse vigtige elementer i vores forståelse af historien. Den Fynske Landsby ville ikke kunne formidle samme indtryk af fortiden, hvis man stillede de enkelte huse op på rad og række i en stor hal. Ofte skal man se natur- og kulturværdier i en sammenhæng. Ifølge Anders er Højstrup-arealet bevaringsværdigt, fordi det ikke har været ”under plov”. Det betyder, at der ikke har været udsat for landbrugets nedpløjning af hegn, opfyldning af vandhuller og brug af sprøjtemidler. Området giver således et indblik i, hvordan det fynske landskab så ud tidligere, og der er også en større diversitet med hensyn til planter.

I det hele taget er Anders ikke imponeret af dansk landbrug. Deres indflydelse på den danske natur er alt for stor. Stordriften fører til alt for uheldig påvirkning af miljøet, affolkning af landområderne og dårlige produkter. ”Tag området omkring Odense Fjord – to hundrede tusind menneskers naturinteresser bestemmes af en lille snes landbrugere!” Studier af engarealerne i Broby og Årup kommune har vist, at de nu udgør 1% af

landskabet mod 35% tidligere. ”Så skal vi da ikke undre os over, at storsten er forsvundet”. Anders understreger, at det ikke er de enkelte landmænd, men landbruget som industri, han er efter. ”Vi får en forarmelse af landskabet og betaler oven i købet for det over skattebilletten”!

DOF leder med støtte fra Aage V. Jensens Fonde det såkaldte Caretaker-program, hvor man overvåger alle IBA-områder (IBA=Important Bird Area). Formålet er at optælle områderne, skabe engagement omkring dem og formidle viden om disse områder. Anders er leder af en Caretaker-gruppe på godt ti personer, der 5-6 gange om året tæller Odense Fjord op. Anders tilrettelægger disse tællinger, deltager selv og står for afrapporteringen af resultaterne. I Odense Fjord skal man især holde øje med en række ansvarsarter. I træktiden er det f.eks. Knop- og Sangsvane, Hjejle, Blishøne og Toppet Skallesluger, hvor Odense Fjord er et meget vigtigt rastområde. Hvert år huser fjorden på et tidspunkt mere end 1 % af verdensbestanden. I yngletiden er det f.eks. Hav- og Fjordterne og Klyde. Anders har lovet at skrive en artikel til Havrevimpen, hvor tælltallene bliver præsenteret og analyseret.

Udover den årlige Skagenstur og deltagelse i felttræf i Blåvand er Anders ornitologiske aktiviteter er i høj grad rettet mod lokalområderne. Det er i høj grad Åløkkeskoven og Stavis Å, som Anders bor tæt ved, samt

Odense Å og Fjord, der dyrkes. Det kan godt give lidt sjældne arter – Anders matrikelliste kan byde på Grønspætte, Slørugle(!), Hvidbrynet Løvsanger(!), Sort Glente(!) og Fiskeørn. Anders er tilsyneladende lige så optaget af almindelige arter, jeg hørte Anders spørge en anden, om han havde lagt mærke til den Knopsvane i Odense Å, der havde syv svanlinger. Den har jeg overset.

Anders erkender dog, at han er begyndt at kredse lidt om sin Danmarksliste. Ved det just overståede felttræf i Blåvand kom art nr. 300 i bogen – en meget publikumsvenlig Thorshane, der lod sig beskue på klos hold. Den Sibiriske Fløjlsand, der

blev set dagen efter bliver så nr. 301, hvis den finder nåde for SU's øjne. Det er dog ikke sådan, at Anders stresser af sted efter nye arter. For to år siden var Anders også til felttræf. En Langhalet Tornskade havde slået sig ned på Skallingen. Den blev opdaget den 16. oktober tæt ved mørkets frembrud, så de fleste – over hundrede - stod parat et kvarter før daggry for at få set den sjældne fugl, på det tidspunkt ny art for landet. Ikke Anders – han skulle lige sove færdigt, have morgenmad og måske læse lidt i avisen. Anders dukkede op ved halv ni tiden, hvor de fleste var taget hjem igen. Så var der også bedre lejlighed til at nyde fuglen i ro og mag.

Havørne ved Brændegård Sø

Tekst og fotos af Erik Thomsen

Ved Brændegårds Sø har der i september og oktober måneder været 2 unge Havørne, hvor den en af fuglene har farvering på. Der er taget mange billeder af fuglen, når den flyver op og ringene kan ses, i tirsdag den 20. oktober lykkedes det og få billeder med tydelig farvering og tal for og fastslå, hvor den stammer fra. Højre fanger gul farvering over aluminiumsring. Ringen på venstre fanger er farvering med sort over blå, der tydelig ses på billedet. Fuglen har nr. H010 og den stammer fra Koldingområdet. Den er ringmærket i år, der

var to unger i reden. Ungen her er set sammen med hunnen ved Føns Vang på Fyn, hvor den har opholdt sig, - siden har den været ved Brændegård Sø. Den kan ikke klare sig selv endnu, ses ofte fouragere sammen med en 2 -3 år ældre fugl. Fangstteknikken har den ikke lært endnu, den falder helt i vandet. I slutningen af uge 42 kom der yderligere 3 ungfugle til Brændegård Sø. Den 19. oktober sad der 5 unge Havørne på øen, 4 på grene og en på jorden. Fuglene ses fint fra parkeringspladsen ved avlsgården.

*Havørn, 1K, Brændegård Sø. Fuglen er ringmærket ved Kolding i 2009.
Foto: Erik Thomsen.*

Havørne-komsammen på stenrev i Brændegård Sø. Foto: Erik Thomsen

Hvide hejrer på Langeland

Af Søren Gjaldbæk

DOF-Fyn lejer hvert efterår et sommerhus, der ligger umiddelbart ned til Gulstav Mose. Det koster 25 kr. pr. overnatning, og huset benyttes blandt andet af vores ringmærkere og ikke mindst af Ella Mikkelsen og hendes mand Jørgen Mikkelsen. Ella har, efter at hun er gået på efterløn, været en meget flittig observatør på Dovnsklint. Jørgen dukker normalt først op på klinten et par timer senere end Ella. Når trækket ebber ud ved middagstid, slappes der af i sommerhuset, eller man tager rundt på Sydlangeland og ser, hvad der er af rastende fugle. Den 17. september gik eftermiddagsturen til Keldsnor, hvor Jørgen blev sat til at tælle Fiskehejrer – der står tit en pæn flok, somme tider op mod 50. Den dag stod der 34 plus 5 hejrer, som Jørgen syntes så usæd-

vanligt lyse ud. Det var der god grund til, og kort tid efter fik jeg en sms fra Ella, kort og præcis: Sølvhejre 5, Keldsnor. Det lød så usædvanligt, at jeg ringede for at høre, om jeg nu havde læst rigtigt. Den var god nok, så jeg videresendte beskeden til Ole Goldschmidt, der ikke bor så langt fra Keldsnor – det kunne jo være, at han gerne ville se fuglene. Ole var også pænt overrasket – snakken på sms var: ”Sølvhejre 5, Keldsnor” – ”5!” – ”Det siger Ella, hun kigger på dem nu.” – ”Det var satans.”

Der kom hurtigt folk på stedet, det skulle senere vise sig, at der ikke var nogen grund til at skynde sig. Sølvhejrerne blev på stedet frem til den 9. oktober til stor glæde for mange. Fuglene stod tit i fyrenden i Keldsnor og lod sig se på ret tæt hold.

Sølv- og Fiskehejrer holder siesta ved Keldsnor. Foto: Erik Thomsen.

Sølvhejre, Keldsnor. Foto: Tom Villestofte.

Ind i mellem fløj de med Fiskehejrerne op for at holde siesta på marken ned til noret. Det var et efter fynske forhold ret usædvanligt syn og også den største flok til dato.

Ud over Sølvhejrerne var der til overflod en Silkehejre i Keldsnor. Den blev set første gang fra den 8. august til den 10. august, så forsvandt den, dukkede op igen den 22. august og forsvandt igen den 28. august. Sidste ophold var i perioden 6. september til 29. september. Det kan naturligvis godt tænkes, at de tre perioder drejer sig om forskellige individer, men mon ikke det er samme fugl, der har gemt sig et andet sted ind i mellem? Det står i hvert fald fast, at man i knap to uger kunne se seks hvi-

de hejrer i Keldsnor! Ind i mellem kunne man se hejrerne ved Gulstav Mose, især Silkehejren tog sig tit en flyvetur sidst på dagen.

Utroligt nok dukkede der endnu en Sølvhejre op på Sydlangeland. Den holdt til i Nørreballe Nor fra den 20. september til 7. oktober.

Tidligere var Sølvhejre og Silkehejre meget sjældne i Danmark – faktisk var begge SU-arter frem til 1990. DOF-Fyn havde frem til 1990 ingen fund af Sølvhejre og kun to af Silkehejre: 7/8 1989 1 Keldsnor (KRM) og 5/7-pri sept. 1990 1 Østerøsø (LAH).

Begge arter var tidligere knyttet til det sydlige Europa. Gennem de sene-

Silkehejre, Keldsnor.

Foto: Erhardt Ecklon.

re år har de bredt sig nordpå, og de nærmeste ynglepladser ligger nu for Silkehejrens vedkommende i Holland, Sølvhejren yngler i Holland, Letland og Polen. Alle landene umiddelbart syd for Danmark ser gennem de senere år større forekomster af de hvide hejrer, f.eks. havde Polen i januar 2007 409 Sølvhejrer – største flok var på hele 122 fugle. Denne tendens har naturligvis også smittet af på Danmark, hvor begge arter ses årligt mange steder. I de senere år er Sølvhejre begyndt at optræde i småflokke – flest ved Klydesøen på Amager i 2007 med 7 fugle og i 2008 hele 16 ved Rønmødæmningen og mere beskedent 5 ved Bøtø Nor.

Som det ses af skemaerne over de fynske fund har vi også nydt godt af den øgede forekomst. Med få undtagelser har vi måttet nøjes med enlige fugle. Sølvhejren har af og til optrådt parvis, og 28. april 2008 trak fire fugle østpå ved Vejlen, Tåsinge. Der er kun 3 fund af mere end en Silkehejre:

18. maj 2003 2 i Karlsmosen, 25. maj 2005 3 ved Jersore – disse var set et par dage før ved Horsens og 31. maj 2008 2 i Føns Vang.

Fyn har også haft vinterfund af begge de hvide hejrer, et fund af hver. En Silkehejre holdt til i Odense Fjord-området fra slutningen af juni 2000 og nogle måneder frem. Den blev af og til set ved Lindøterminalen i Munkebo og en enkelt gang ved Østerøsø – det var den 27. oktober. Det var en pænt sen observation, men fuglen viste sig at overvintre, idet den dukkede op ved Lindøterminalen den 19. januar 2001. Her blev den frem til den 25. februar.

Silkehejre, Keldsnor.

Foto: Erhardt Ecklon.

Vinterfundet af Sølvhejre var kortere – der blev set en fugl raste i Bøjden Nor den 14. januar – den trak dog efter kort tid sydpå. I 2007 var der 1-2 Sølvhejrer, der holdt til i Gulstavområdet det meste af november.

Fynske fund af Sølvhejre

Årstal	91	92	94	03	04	05	06	07	08	09
Fugle	1	1	1	3	2	4	7	5	6	11-12
Observationer	1	1	1	3	1	2	5	4	3	7-8

Fynske fund af Silkehejre

Årstal	89	90	93	94	96	97	98	99	00
Fugle	1	1	1	1	2	3	4	1	2
Observationer	1	1	1	1	2	3	3	1	2
Årstal	01	02	03	04	05	06	07	08	09
Fugle	2	3	6	1	3-4	5	1	7	3
Observationer	2	3	6	1	3-4	5	1	6	3

Sølvhejre, Gulstav Mose. Foto: Erik Thomsen.

Venezuela

Af Michael Mosebo Jensen

Mødet med Harpy, de fedeste fedtfugle og andre sære regnskovsvæsener – en rejse til det østlige Venezuela.

En rotte lå stor og mægtig men i en noget flad udgave mellem teleskopbenene. Folk skævede underligt. Det var dog ikke den, der var fremmedelementet, men os. Vi var havnet lidt uden for Caracas og havde vovet os ud i en baggård til hotellet for at obse lidt fugle. Der var ikke langt til stranden, og selv om Sømanden fablede om ”Brown Boobies”, tog vi de lokale advarsler alvorligt om under ingen omstændigheder at gå derned og friste skæbnen. Som nævnt kunne den være hård nok her i baggården. Vi slap dog derfra tredimensionelle og intakte og med de første 15 arter i bogen, hvoraf 4 var nye verdensarter.

Men vi skulle videre til det østlige Venezuela. Planen var at koncentrere os om endemerne (*endem: en art med en begrænset geografisk udbredelse, her Venezuela*) på strøget langs grænsen til Guyana og så snuppe en Harpy i farten.

Vi havde engageret et firma (Ascanio Birding Tours), der tjente gode penge på sådan nogen som os. For lidt over \$200/mand om dagen sørgede de for overnatning, føde, chauffør, minibus, bådture, professionel fugleguidning gennem hele turen

(Diego Calderón) og ekstra lokale guider hvor nødvendigt. Samtidig var det også en rimelig forsikring mod at undgå utidig pengeafpresning fra diverse militær- og politikontrolposter, når vi kørte gennem landskabet. Inkluderet var desuden indenrigsfly, så det tog vi den følgende morgen til Carúpano i NØ-Venezuela og slap dermed ud af Caracas på en pæn måde. Flyet var en 20-personers maskine og kunne egentlig ikke rumme flere end den bus, vi siden skulle tilbringe mange gode timer i, imens vi forcere de venezuelanske scenerier. Kvarteret var det sædvanlige vinterferiehold: Søren Bøgelund, Erik ”Sømand” Danielsen, Jørgen Jensen og undertegnede. Kalenderen skrev i de dage 12. februar til 3. marts 2009.

Vuelta Larga

Vi landede smukt i et landskab af grønt og blev modtaget af en anden-generationsindvandrer fra Tyskland: Daniel Mueller. Han åbnede bagsmækken på sin lastbil, og vi indlogerede os til friske uspolerede tropepust på bænkene på ladet. Turen gik til hans økologiske bøffelfarm, som samtidig skulle vise sig at være et at-

traktivt fugleområde: Vuelta Larga. Tre dage henslængte vi i hængekøjer blandt papajatræerne – nej, det kunne vi have gjort, for det var standartudstyr på verandaen til de palmetækkede hytter, vi indlogerede os i.

Vuelta Larga er et stort område, som byder på frodige, fugtige engarealer med fritstående træer mægtige nok til at huse gyldne Savannavåger (Savanna Hawk), de fem vestgribbearter (ud af 7 mulige i verden) og diverse hejrefugle. Der er desuden søer, regnskov, floder og selve frugthaven, hvor vi overnattede, er et sandt eldorado af farverige fugle. Efter en saftig vandbøffelragout med friskpresset granatæblejuice kørte vi ned til søen, der ved første øjekast

lignede en hvilken som helst søndagssø med et velplejet stisystem. Daniel havde gået der hele sit liv, og da snakken faldt på anakondaer, spillede han øjnene en anelse op og berettede om den 11-meters sag han havde set snige sig gennem græsset i den søndre del af søen for år tilbage. Den havde naturligt nok efterladt et vist indtryk. Imidlertid var den ikke hjemme, da vi kom forbi. Det, vi kom nærmest i den genre, var enkelte caymaner, der lå og lurede fredeligt langs søbredden. Til gengæld var ibisserne ved at samles til overnatning, 31 blev det til i alt. De gamle var skarlagensfarvede og de unge grå-

ligt lyserøde. Vi havde set Rød Ibis (Scarlet Ibis). De satte sig sammen med 48 Gulkronede Nathejrer (Yellow-crowned Night-Heron), hvilket absolut ikke gjorde sceneriet mindre betagende. For Jensens skyld var der også en stork. Den lignede *På Over-*

fladen en idyllisk sø til søndagseftermiddagskaffen, men...

vores hvide, men det var den nu ikke, snarere snusket grålig. Det var helt OK med os – en Maguaristork, én af de 31 nye verdensarter den dag!

På floden

Næste dag tog vi på sejltur på Río Guara. Vi havde om aftenen under en middag med udsøgt vandbøffelsteaks og friskpresset mango med lime mødt Sergio Seipke, en argentiner, der var i gang med at portrættere samtlige 96 rovfuglearter i Sydamerika til sin nye bog.

Dværgstødfisker (American Pygmy Kingfisher) – en af de mange lækre fugle ved Vuelta Larga.

Billederne skulle ved speciel computerteknik danne basis for tegninger af rovfuglene i naturlig bevægelse. Han manglede lige Korthalet Glente (Slender-billed Kite) for at slå sin Venezuela-rekord på 46 rovfuglearter på en rekognosceringstur. Det ville vi da gerne hjælpe ham med. Det lykkedes på bedste vis med 6 fugle, endda set sammen med Snegleglente (Snail Kite), som er dens nærmeste slægtning. (Vi nåede i øvrigt selv 39 arter rovfugle i Venezuela). Længere nede

ad floden hang to falske lanseslanger ud over bredden i al deres pragt, eller hvad man nu kalder det. På disse kanter betyder ”falsk” ikke, at det er gummislanger eller andet turistgimmick, kun at de har et bid, der ikke er fatalt lige så hurtigt som rigtige lanseslangers.

Så kom der pludselig en underlig lyd i al den himmelske stilhed. Det var Hoatzinen, der var ved at fordøje et udsøgt måltid blade. Nu er det ikke fordi, de er fulde som Silkehaler på

rønnebær, men deres specielle bearbejdelse af unge blade gør, at de vaker rundt på grenene under fordøjelsesprocessen eller bakser ind i de nærmeste buske under forsøg på at flyve. Det er desuden avifaunaens svar på punkbevægelsen, mens den var på sit højeste i 80'erne. Den er der ingen i hele verden, der vil være i familie med. Så er det godt, den har sin egen. Her var der 30 familiemedlemmer forsamlet, svajende lystigt i mangroven.

Midt i alle herlighederne tog vi op til Peria Peninsula – en arm, der strækker sig ud i Caribien pegende over mod Trinidad & Tobago. Halv-

øen er kendt for sine endemer (lige så mange som i hele Europa), men desværre også for sine tunge skyer. Toppen hedder Cerro Humo, men selv om ”humo” betyder røg, er det altså falsk varebetegnelse. Vi slap da heller ikke tørre igennem oplevelsen, men fik alligevel set nogle af de rigtigt hårde ting, bla. Pariahvidstjert (Paria Whitestart) og fik nærkontakt med hele 7 Skiferkronede Myrepittaer (Slate-crowned Antpittas). Sidstnævnte ligner vel nærmest en kylling, som den står dér foran én på regnskovsstien med sine lange ben og stumpe hale – og kun 10 cm fra top til halepids.

Korthalet Glente (Slender-billed Kite) – en meget lokal rovfugl.

Punken lever i bedste velgående i Venezuelas deltaer: Hoatzin.

Fedtfuglehulen

Man kunne gå over 10 km ind i bjergene ved Caripe, hvis man ville, men få hundrede meter rakte til det, vi var kommet for: Fedtfuglene (Oilbirds). Den første aften blev vi endda stående udenfor for at se dem forlade hulen, når de syntes, det var mørkt nok til at fange frugter i ro og mag i regnskoven. De er nærmest natravne men har alligevel helt deres egen familie. Ungerne ligner veritable fedtklumper - heraf det smukke navn - hvilket også tidligere blev udnyttet groft. De blev simpelthen smeltet, så menne-

skene kunne bruge deres fedt til sig selv. Da vi næste dag kom ind i hulen, kunne vi godt se, hvor nemt det var at komme tæt på Fedtfuglene, som de sad dér parvis klinet til hinanden på fremspring i hulevæggen. Det var åbenbart lidt af en turistattraktion, for det var her, vi mødte en anden turist på turen - en engelsk kvinde, sandsynligvis fragtet over fra Isla Margarita. Hun havde ikke tænkt på at skifte de fine stilethæle ud fra aftenen før, inden hun gik derind, havde nok heller ikke - at dømme efter hendes noget forvredne, stivnede smil -

fået at vide, at hulen foruden øredøvende skrig ville være fyldt med et par hundrede lystige rotter, der var lige så tillidsfulde som fuglene. Da vi blev alene, slukkede guiden for lyset, og straks skiftede Fedtfuglene signal til kliklyde så godt som nogen flagermus. En underlig fugl.

Harpy-land

Vi havde undervejs skiftet fra polstret ladvogn til en moderne sag med 4 sæder til hver – omtrent som når Spies gik i biografen i sin tid. Da vi nåede til Harpyens rige, skulle vi imidlertid klemmes sammen i en jeep for at forcere de noget krøllede veje i Imataca-regnskoven. Det er det sted i verden, der har den tætteste bestand af denne mægtige ørn, selv om det desværre ikke siger så meget. Det er i hvert fald en god idé at alliere sig med en lokal guide i stedet for at gå på må og få ud i regnskoven for at prøve at få den at se. Det havde Diego klaret, så lokale Juan stod klar i gummistøvler den årle morgen, der var fastsat til, at et af turens absolutte højdepunkter skulle opfyldes: at se verdens mest kraftfulde rovfugl. Mens hannen er en 4,5 kg, kan hunnen veje op til 9 kg. Vi skulle ud at se en unge, men hvilken unge! Det var altså ikke en dununge, der stak hovedet op af en overskidt rede, men en 1 ½ år gammel ungfugl, som stadig en gang om ugen blev serviceret af forældrene og ellers fangede sine egne dovendyr. Den var ikke hjemme, da

vi kom på besøg. Juan fandt en voldsom fjer, men det bed ikke på os. Vi ventede med faldende tålmod. Pludselig blev det udgåede kapoktræ foran os i den grad prydet med fjer! Den var altså værd at rejse mange mil efter, som den sad dér fuldstændig uanfægtet af vores tilstedeværelse. Vi følte os nu heller ikke specielt truet, selv om der selvfølgelig verserer mange grumme historier om bortførelser af mennesker o. lign. Harpyen skulle efter sigende have fået sit navn fra den græske mytologi. Ikke særligt smigrende for dér var en harpy en grim, hærgende, vinget fuglekvinde i ledtog med selveste Zeus, når han var i ondt lune... Hende her var jo smuk!

Vi brugte de næste dage godt i den omgivende regnskov. Af og til kom der en vældig byge, der fortalte os, hvor vi var, men det blev jo snart skyfrit igen, og Svalehaleglenterne svajede atter yndefuldt over trætoppene. De Mørkerøde Araer (Red-and-Green Macaw) gjaldede med mellemrum henover parvis, mens den dybe lyd fra Kamhokkoen (Black Curassow), en tjurstor hønsefugl, lød fra et træ et sted. Tukanerne sad og vigtede sig med deres mangefarvede næb, og selv slangerne var farverige herinde – i hvert fald dem, vi så. I indgangsporten til skoven havde en grøn sag snoet sig rundt om ståltråden for at holde vagt, men det var inde i den mørke regnskov, vi så den flotteste. Vi vidste ikke rigtigt, om det var en Koralslange eller bare den, der godt kunne

Pludselig blev det udgåede kapoktræ foran os prydet med fjer. Hun var ankommet.

tænke sig at være det – den ugiftige Kongesno. Det er noget med fordelingen af de røde, sorte og gule bånd. Diego kunne ikke rigtig huske den biologitime, og vi havde ikke lyst til at afprøve sagen – men flot så den ud, som den snoede sig væk fra os på den regnvåde sti.

Warao-folket

Undervejs hertil havde vi passeret det mægtige Orinoco-delta, Sydamerikas tredjestørste flod. Ved én af de mange bifloder holdt Warao-indianerne til. Deres træhuse stod på pæle langs med

flodbredden. I stuen hang hængekøjerne, ikke fordi vi kiggede ind gennem vinduerne, for der var ikke nogen. Der var heller ingen vægge for den sags skyld. De lever af vandet, i vandet. Man siger, de lærer at svømme, før de lærer at gå. Ungerne, vi mødte, havde dog også lært at fange fugle, kunne vi se. De viste os stolt nogle Gule Trupialer (Yellow Oriole) frem til os, men da forklaringerne gemte sig i warao-sproget, fik vi ikke meget ud af den passiar.

Warao-indianernes huse stod på pæle langs floden.

Som alle steder herude var der mængder af fugle overalt. Vi fik stadig nye verdensarter, hver gang vi stoppede, blot for en halv time. Samme morgen, efter vi havde tilbragt

natten i Tucupita, drog vi ud for at spise morgenmad i gryet omkring endnu et frodigt område. Det var som vanligt op og ud i mørket for at se tropesolen gløde og høre de første gøjeskrig skære gennem morgentågerne. Der er noget uendeligt nærende i at indtage morgenmaden derude i 20 graders nattevarme og mærke det hele komme til live.

Klokken var 5.45, da vi begyndte at obse i takt med morgenmaden. Da klokken var blevet 12, og det var tid til frokost, havde vi næppe bevæget os 500 m. Der var konstant nye ting at tjekke.

Endemiske Ruststrubet Dovenfugl (Russet-throated Puffbird) ved Tucupita

Hvad regnskoven gemte

Vi skulle bo 6 nætter i Las Claritas, en isoleret mineby på vej op mod Gran Sabana. Logistisk set var det et fint sted at bo. Hotellet, Campamento Anaconda, var som sådan også OK, men byen var noget ramponeret. Folk advarede også os mod den skæbne, hvis vi vovede os ud i nattelivet. Efter en hel dag i felten og i nogle tilfælde eftersøgning af ugler, potuer (potoos) og natravne efter mørkets frembrud, hvorefter der var bad, spisning og rapportskrivning, var der måske heller ikke så meget at bidrage med ude blandt guldgraverne. Men det kunne nu have været meget sjovt at se, hvad den venezuelanske pendant til Det Vilde Vesten kunne formå – på sikker afstand. Til gengæld må vi sige, at området gav fuld kredit i dagtimerne. Der er jo nogle underlige væsener blandt fuglene dernede i det allersydøstligste hjørne af Venezuela, hvor Guyana og Brasilien støder til. Det er det eneste sted i verden, at to arter klokkefugle (bellbirds) findes sammen. Den ene han er hvid og sætter sig helt op i toppen til fuldt skue, mens den sender sine mærkværdige klange af sted over regnskoven. På lang afstand kan man se denne hvide fugl i alt det grønne. Ikke underligt hedder den Hvid Klokkefugl (White Bellbird). Den anden, kaldet Skæggklokkefugl (Bearded Bellbird) sætter sig lidt mere diskret et par meter fra toppen, men er til gengæld lige så vokal som fætterten. Mens Hvid Klokke-

fugl har en lang sort streng der fra overnæbbet hænger og dasker dekorativt, har Skæggklokkefuglen en hel samling, der næsten danner et ortodokst skæg. Dette tjener selvfølgelig også et rent dekorativt formål. Hunnerne er vilde med det.

På en af stierne i regnskoven, døbt Capuchin Road, findes en anden besynderlig fjeret skabning: Kapucinerfugl (Capuchinbird). Den er på samme størrelse som en Grønspætte, altså en anelse større en klokkefætterne. Dens gråblå hoved er skaldet. Dette groteske hoved og dets aparte næb i samme toning ser ud, som vokser de ud af en kåbe af fjer. Det har åbenbart mindet folk om kapuciner munkene, da den skulle døbes. Den synger som en fjern motorsav, men tæt på lyder det som en stakkel i astmakrise. Er der flere, koordinerer de lydene, så de ikke overlapper og ødelægger den fine sang! Vi oplevede begge lydscenarier, da omkring 10 af disse mærkværdigheder hoppede nysgerrige rundt i trætoppene og gjorde sig til.

Der var også Orange Klippehane (Guianan Cock-of the-Rock). Der findes to arter af disse vildt røde fugle i Venezuela – én i Andesbjergene og så én her i regnskoven. Den har nærmest dækket hovedet med en romerhjelme af fjer, faktisk så voldsomt at denne fjerkrans også dækker næbbet. Vi fik desværre kun lige glimt af en enkelt han, men så til gengæld en halv snes brune hunner fint, mens de

røg ind og ud af spalterne i klippevæggen.

En anden fuglegruppe, som er et absolut trækplaster i regnskoven er manakinerne. Vores guide Diego havde som biologstuderende lavet speciale om dem, så vi var godt hjulpet. Det er nogle små tyksakker på omkring 10 cm, som skyder en utrolig fart gennem løvet, når de synes, det er sjovt. En anden specialitet er deres parringsdans, hvor flere hanner sammen danser på tværgående grene. Det er ikke for at sige noget ondt om afdøde,

men det er tydeligt for enhver, der har set manakiners parringsdans, at the King of Pop har tyvstjålet sin "moonwalk" fra disse herlige regnskovsdansere. De ligefrem glider hen ad grenene i et forrygende tempo for at imponere manakindamerne. I udkanten af Las Claritas førte en næsten usynlig åbning i regnskoven til Guyana-stien (Guyana Trail). Det er den, indianere fra Guyana bruger for at komme til byen og handle. Det er såmænd kun seks timers skarpt trav gennem regnskoven

Hornmanakin (Scarlet-horned Manakin) lige inden den danser sin "moonwalk" i bedste Michael Jackson stil.

Vi mødte to friske fyre, som havde proppet deres hjemmelavede rygsække med konservesdåser og nu var startet på hjemturen. Vi blev lidt overraskede, da de hilste på os på kreolerengelsk i dette ellers ganske spansktalende land. Da dette Guyana var det, der tidligere hed British Guyana, gav det en del mening. Lige inden de fortsatte, var de villige til at stille op til fotografering, mens de samtidig inviterede os på fugletur i deres land. De kunne sikkert godt bruge lidt bolivarerer til næste bytur.

Undervejs på sin travle march gennem regnskoven stillede denne indianer op til foto.

Ellers var vi på jagt efter hærmyrer. Det lyder sikkert mærkeligt, for dem skal man helst undgå at komme i nærkontakt med. Når de vandrer i lange geledder sætter de vagtposter op med store kindbakker, klar til an-

greb. Det ved myrefuglene også godt, så det kan ikke bruges. Det er, når de spreder sig ud over skovbunden, de kan angribes af myrefugle – og det er dér, vi også skal slå til, hvis vi vil se det sceneri. En eftermiddag var vi kommet en time for tidlig, så vi tog os en lur op ad nogle stammer. Det kan også lyde lidt mærkeligt – og er det nok også. Vi blev heller ikke belønnet den dag, men et af de andre forsøg lykkedes til fulde. Pludselig var der gang i myrefuglene, som strømmede til for at få sig godbidder af myrer uden for geled – og vi kunne

i den grad nærstudere de særare fugle, som ellers mestrer at gemme sig uhyre effektivt i regnskovens bund. Her slap de alle hæmninger og guffede i sig, ligeglade med os. Der var især én art – Hvidpandet Myrefugl (White-plumed Antbird) som stod som en anden general fra en svunden tid med langt hvidt skæg og en ordentlig hvid fjerduk i hjel-

men – og så ud som han ledede sine tropper i felttoget mod hærmyrerne.

Savannen over regnskoven

Når man bevægede sig op ad vejen, som til sidst ville føre til Brasilien – en velafalteret sag, som var af en hel anden kaliber end skovstien til det andet tidligere omtalte naboland og kom op i 1400 meters højde, ændrede landskabet totalt karakter. Regnsko-

ven forsvandt og blev afløst af en vidtstrakt savanne – Gran Sabana. Ind imellem, når tågen tillod det, kom de mærkværdigste bjerge frem i horisonten. De havde erstattet den normale kegletop med et plateau, så de nærmest dannede en trapez. Havde vi været i Østafrika, havde det vrimlet med gazeller, gnuer, løver og elefanter. Det var vi ikke – vi så ikke et eneste dyr i dette landskab. Til gengæld var

der også her nogle gode nye verdensarter. Enkelte nye kolibriarter havde fundet en niche heroppe, nye tyrannfluesnappere, tangarer, finker mm. Listen voksede og voksede, og inden vi kom endnu højere op – i et fly tilbage til kulden – havde vi nået 432 arter. Så er der kun 961 arter tilbage i dette ypperlige fugleland...

Ulovlig jagt

Af Kurt Due Johansen

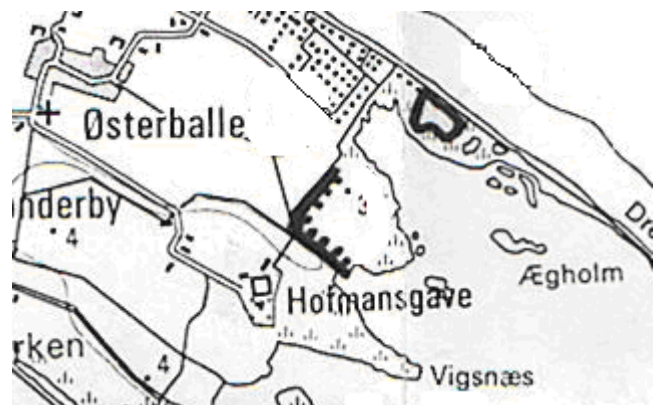
Overtrædelse af bestemmelser for Odense Fjord Vildtreservat ved Flyndernæs

Vi har i mange år haft problemer med jagt ud over det jagtfri område i Egensedybet. Dette jagtfri område er en del af Odense Fjord Vildtreservat. Problemet opstår, når Hofmansgaves jagtlejere placerer skydeskjul ude i det jagtfri område.

På halvøen Flyndernæs ligger et dige. Udenfor diget ligger en meget flot, våd strandeng med loer. Jægerne placerer deres jagtskjul i strandengen / på den nedre kant af diget.

Jeg har tidligere iagttaget, at en jæger sad i skjulet med lokkeænder placeret i reservatet på strandengen. Da jeg kontaktede Fyns Statsskovdistrikt, kunne de efterfølgende konstatere, at der oven i købet blev fodret, og at der var blod ved lokkeænderne.

Der var med andre ord skudt ænder ud over reservatet !

Flyndernæs er halvøen umiddelbart nord for Vignæs.

På et tidspunkt blev vi i DOF-Fyns bestyrelse så trætte at de åbenlyse overtrædelser af reservatbestemmelserne, at vi skrev til Hofmansgaves

bestyrelsesformand. Herefter blev jagten stoppet og skjulene fjernet.

Da jeg ved et besøg på Hofmangave den 31. august 2009 iagttog to skjul på deres ”sædvanlige” sted ved Flyndernæs, kontaktede jeg straks Fyns Statsskovdistrikt med henblik på at få skjulene fjernet for at undgå ulovlig jagt igen. Jeg kontaktede også reservatets opsynsmand.

To skydeskjul på diget ved Flyndernæs. Foto: Kurt Due Johansen.

Jeg tog ud på Enebærodde og Hofmangave på premieredagen for jagten den 1. september. Udover et gevaldigt bulder, som kunne høres fra jægere omkring hele fjorden – man skulle tro, at 3. verdenskrig var brudt ud – kunne jeg konstatere, at jægerne sad i skjulet og skød ud over reservatet. Der var lokkeænder i reservatet.

Jeg kontaktede derfor politiet, som jeg fik til at tage ud til stedet.

Jeg har fået oplyst af Fyns Statsskovdistrikt, at Skov- og Naturstyrelsen efterfølgende har konkluderet, at lokkeænder ude i reservatet ikke er

ulovligt. Men, det er jagt ud over reservatet naturligvis. Jægerne har oplyst til Fyns Statsskovdistrikt, at de da ikke havde lokkeænder ude i reservatet ! Jeg kunne se mindst 4 lokkeænder !

Hvis Skov- og Naturstyrelsens udlægning om lokkeænder i reservater står til troende, kan jægerne udlægge lokkeænder i alle danske reservater – men de må ikke drive jagt dér. Jeg spørger så, hvorfor skal der ligge lokkeænder i reservatet, når der ikke må drives jagt ?

For øvrigt har samme styrelse / Fyns Statsskovdistrikt sagt, at jægerne godt må stille jagtskjulene søværts diget, hvis det bare står på diget. Men de må kun skyde 90 grader ret op i luften eller bagud. Jeg siger så: For det første er dele af skjulet placeret i strandengen og hvordan kan jægerne skyde lige op i luften eller baglæns. Det forekommer naturstridigt.

Den sidste udvikling i sagen (19.10.2009) er, at stokkene til skjulene ved Flyndernæs står der endnu. Det er som om at jægerne har villet sige: ”Godt nok blev jagten i først omgang stoppet, men I kan ikke vide om vi kommer og monterer nettene en aften vi vil på jagt !”

Og så er der sket en ting mere på skydeskjulsfronten. Hofmangaves jagtlejere har opstillet 2 nye jagtskjul bag en lille sø, der ligger på grænsen til reservatet. De ny skjul er placeret på halvøen Vignæs ud for Hofmangaves park. Det er meget uheldigt, da

det skræmmer fuglene i reservatet, hvor fuglene netop skulle have ro.

Helt konkret må det konkluderes. Vores reservater er intet værd, hvis der må stilles skjul helt op til / i vores reservater. Specifikt i reservatet i Egensedybet, er de landarealer der er med i reservatet små og smalle. Hvis der drives jagt som ved Hofmangave i Egensedybet, flyver fuglene simpelthen væk eller bliver skudt. Og det var vel ikke det der var meningen ?

Læren af sagen er som jeg ser det, at når vi laver reservater, skal vi på

forhånd se de problemer, som jægerne skaber ved deres uanstændige jagt ! De landarealer der skal indgå i reservaterne, skal være så meget større, idet vi skal tillægge den forstyrrelse som et skud afføder når det affyres, til størrelsen af de landarealer der skal med i reservatet. Hvis vi ønsker et landareal på f. eks. en bredde af 500 meter, skal der lægges mindst 300 meter til; altså skal reservatbredden være 800 meter.

Helgoland i den Tyske Bugt

Tekst og fotos af Dieter Maaszen

Besøg øen om foråret - ved påsketid - herefter er der frit slag for fuglefolk og fotografer og andet godtfolk. At besøge øen - og ikke mindst sejlturen - er spækket med mange interessante oplevelser.

Rejse og ophold

Man skal i sagens natur med Færge, den sejler fra Büsum.

Rejsen fra Fyn til Büsum er nem: Bilister kører mod Kolding over Flensborg og Husum til Tönning, efter Tönning køres ad vej nr. 5 i Hemme over Wesseburen til Büsum. I rundkørslen uden for byen køres lige ud (ikke ind i byen) forbi siloerne på venstre side af havnen; her er en afmærket parkeringsplads (hvor der

skal betales 4 euro pr. dag). Man kan parkere gratis udenfor afmærkningen.

Togerejsende tager over Flensborg, skifter i Schleswig til Husum, hvor der skiftes til Heide/Holsten, hvor der skiftes til Büsum. En anden mulighed er at tage: Kolding-Esbjerg med skift i Bramming til toget mod Tønder. I Tønder skiftes til de tyske jernbaner, hvor der køres til Husum i Heide /Holsten og skiftes til Büsum.

Det er mest nærliggende for togrejsende at overnatte i Büsum. Vandrehjemmet er godt (kræver vandrekort). Kontakt på telefon: 0049-4834-93371 eller via hjemmesiden: www.jugendherberge.de/buesum. Man bor ved havnebassinet.

På de stejle klipper yngler mange havfugle, blandt andet Sule, Ride og Mallemuk.

Mallemukpar.

Færgen: Büsum-Helgoland

Der sejler to færger:

1) "Funny Girl" er et lidt større skib, her er man ikke så udsat for søsyge, og skibet sejler lidt hurtigere. Billetter købes ved færgen.

Tel.: 0049-4834-938220

www.helgoland/reisen.de

2) "Lady von Büsum" afgår kl. 9.15 på højre side af havnebassinet mod byen. Billetter købes ved færgen.

Tel.: 0049-4834-3612

www.rahder.de

Man kan nøjes med at tage en dagsrejse. Sejltiden er godt 2 timer og man har 3-4 timer på Helgoland. Helgoland ligger 70 km fra Büsum i den Tyske Bugt.

Helgoland

På øen er der to navne, som man skal kende:

- Oberland er området, der ligger 70 m over havet.
- Unterland er det lavtliggende område; omkring 2 m over havet.
- Düne er en lille sandø 10 sejlmutter fra Helgoland.

Man kommer til Oberland enten ved at bruge trapperne, (man kan tage et par stop undervejs) eller tage elevatoren, som koster 50 cent. Naturligvis er de berømte fugleklitter bedst at se oppe fra. Man kan gå langs kanten på Oberland, der er dog sat hegn op, som det kun er tilladt de græssende får at overskride - måske fordi de ikke kan læse! Det tager en time at gå Oberland rundt. De fleste Helgolændere bor her oppe. Her er kirken, brandstation osv. Overnatningsmulighederne i Oberland er alsidige fra privat værelsesudlejning, pensioner og hoteller.

Unterland er ikke så stort, men med samme mulighed for indkvartering.

Overnatning og andre oplysninger findes på www.helgoland.de.

Fuglestationen

Fuglestationen er fra begyndelsen af det tyvende århundrede. Hjemmesiden fra fuglestationen giver mange oplysninger om fuglelivet: www.oaghelgoland.de.

Her findes den kende Trichterreuse (tragtruse), som der findes en magen til ved Kaliningrad (Rositten) i Rusland.

På fuglestationen er ansat en del unge fugle- og biologi interesserede medhjælpere, som aftjener deres værnepligt ved at være her et års tid. De fortæller gerne, hvad der lige nu rører sig på øen med hensyn til fuglene.

Fuglelivet

Fuglelokaliteterne kan opdeles i tre:

- Oberland NØ del
- Mittelland
- Unterland med Düne.

På Oberland er det mest interessante de mange havfugle.

Sule (Bastölpel)

Her yngler 300 par. I begyndelsen af April er de i gang med at bygge rede på klipperne. Rederne bliver bygget af ting og sager som sulerne finder på havet, mest fiskenet og tang som de

bringer hjem og afleverer med mange lyde og skrig.

Fiskenet er lidt problematisk, idet det sker, at ungerne bliver fanget i maskerne og kvalt. - Som man desværre kan se eksempler på: Der hænger en del tørrede fugle, fanget i fiskenet ned langs klippen. Men ellers er bestanden i fremgang.

Lomvie (Trottellumme)

Her yngler 2.000 par. Mange sort/hvide fugle sidder tæt trykket på klipperne. Besøges Øen midt i juni til begyndelsen af juli, kan man opleve lomvieungerne (Lummen) hoppe af reden. Ungerne er nu tre uger gamle og forældrene holder op med at fodre dem. Nu er de gamle på vandet og kalder på ungerne for at få dem til at hoppe ned. Det sker gerne hen på aftenen og natten. Når ungerne er tilstrækkeligt sultne hopper de: der er 40 m ned! De fleste lander dog ikke i havet. Desværre er der bygget en bølgebryder af beton rundt om øen, som danner en mur, og den kan mange af ungerne ikke klare, men her kommer frivillige medhjælpere fra fuglestation Lomvierne til hjælp: iført regntøj, gummistøvler og hjelm, samler de lomvieungerne sammen, ringmærker dem og registrerer dem, hvorefter de bliver sat i havet og forenet med forældrene på den anden side af muren. Nu svømmer de til havs og efter 10 uger er ungerne flyve- og dykkefærdige de kan flyve i luften, men også under vand efter bytte.

Ride (Dreizehenmöwe)
Der yngler cirka 8.500 par.

Alk (Tordalk)
20 par.

Ellers findes om morgenen på Oberland gode observations muligheder på græsarealerne, med mulighed for Mosehornugle, Hjejle og Hærfugl. (Enten foran, eller med eller efter en hundelufter).

Mittelland (ved sygehuset og sendemasten) her er der godt med Ringdrossel (i træktiden) og Rødstjert samt rovfugle, f.eks. Duehøg.

Unterland mellem svømmehallen, akvariet og vandrehjemmet.

Her kan ses: Natugle, Rødstjert, Bynkefugl, Mosehornugle og Vende-hals (i træktiden).

Düne, der sejles over:

Afgang ved Toldhuset og (Binnenreede), eller ved særlig vejrforhold (blæst) ved Akvariet. På Dünen er Lufthavnen. - Gå hele vejen rundt og se på sæler og havfugle.

Det er de indtryk, som jeg gerne vil give videre, og som forhåbentlig kan gøre det lidt nemmere for eventuelle fremtidige besøgende.

Sulekoloni på Helgoland.

Fra felten

Af Kirsten Halkjær Lund

Denne udgave af "Fra felten" dækker perioden 4. maj til 4. oktober .

Vejret: I maj var det nærmest normalt dansk april vejr – dvs. temmelig varieret med f.eks. en utrolig varm pinse og nogle blæsende og kolde dage ind i mellem. Juni sluttede af med masser af varme og ingen regn af betydning. Den 11. juni var der dog masser af regn. Her på Fyn faldt der op til 70 mm på et døgn på Østfyn ifølge DMI og på Sjælland fik de visse steder 100 mm. I september var der mange dejlig lune sensommer dage mens den sluttede af med blæst fra nordlige retninger hvilket gav nogle gode havfugledage.

Periodens hårdeste fund

Sodfarvet Skråpe	4 obs. af 8 fugle Flyvesandet + Fynshoved i perioden 29/9-4/10
Mallemuk	13/6 2V Fyns Hoved
Lille Kjove	13/9 Firtalsstrand
Sølvhejre	17/9-4/10- 5 stk. Keldsnor 20/9-4/10- Nørreballe Nor
Silkehejre	8/8-29/9 1 Keldsnor og Gulstavområdet
Sort Stork	11/8-15/8 op til 2 Gulstavområdet
Steppehøg	15/5 1 2K SV korshavn Fyns hoved 20/9 1 1K S Påø enge, Langeland 26/9 1 1K S Dovnsklint
Tredækker	17/5 Fredmosen
Hvidskægget Terne	16/5 1 Nørreballe Nor
Stylteløber	19/5 og 9-12/6 1R Firtalsstrand
Sorthovedet	
Gul Vipstjert*	7/9 Gulstav (Skal tilsendes SU)

Nordisk Lappedykker

25/9 Føns Vang 2 1k R (THH) og 2/10 1 R (THH). En enkelt er set i Keldsnor den 1/8 1k (OHG), den 9/8 (NBJ, LIS) og den 6/9 (NRA).

Sorthalset Lappedykker

På DOF Fyn web er der rapporteret om 5 pull. og 6 YF i søen ved Valdemarslot (EEE, HKN) mens der ikke er blevet set unger ved Sundet, Få-

borg, hvor der ellers som sædvanligt er set mange rastende fugle.

Mallemuk

13/6 Fyns Hoved 2V (MMJ)

Sodfarvet Skråpe

Efter der slet ikke blev set Sodfarvet Skråpe i Fynsområdet i 2008 er det i år indtil nu blevet til 4 dage med obs. 29/9 Flyvesandet 1 V (SG), 1/10 Fyns Hoved 2 V og 1 NØ (SG), 4/10 Horseklint 3 V (MRP, KHL) og Flyvesandet 1 V (THH) samt Michael og Søren forårsobs. den 17/4 på Dovnsklint (MMJ, SG).

Silkehejre

7/8-29/9 Keldsnor (Torben Nielsen, EDA m.fl.) måske den samme der er set i Gulstav Mose 24/8 (KNF) – se artikel i dette blad. Fra foråret er der kun en obs: 31/5 Gulstav Mose 1 ad R (OHG).

Sølvhejre

En imponerende observation: 17/9 - 5/10 5!! Keldsnor (ELM m.fl.) læs artikel om fundet i dette blad. En enkelt fugl er set følgende steder: 10/5+21/5 Helnæs (CMI,NBJ,LIS), 17/5 Nærrå Strand (AVC), 18/5 Birkholm (LBR,RBL), 26/5 Gyldensteen enge (JNC), 1/6 Ølundgårds inddæmning (DMZ), Nørreballe Nor 20/9 – 7/10 (NBJ,DMZ m.fl)

Sort Stork

Præcis som i 2008 har der været Sort Stork på Syd Langeland i august. 11-

15/8 er der set 1-2 1k forskellige steder i det sydlanglandske (BLR, ELM, KNF m.fl.)

Hvid Stork

17/5 2 motorvejsafkørsel ved Odense (Tietgenbyen) (Jan Hein), 21/5 1 S Bispeengen 1 S (AMY), 24/5 3 NØ Keldsnor/Tryggelev 3 NØ (OHG,NRA). 30/9 1 TI Knudshoved 1 (PRA) og samme dag 1 N Føns Vang 1 N.

Skestork

14/5 1 Husby Strand 1 (DMZ) og samme sted 26/5 1 2K V (MMJ). 13-17/6 1 AD Nakkebølle Inddæmning (EDA m.fl.)

Rustand

5-7/6 +21/6 1 Nakkebølle Inddæmning (NBJ,BLR m.fl.) .

Havlit

12/7 1 hun FU tæt på land ved Lehnskov Strand (NAN).

Amerikansk skarveand

1 hun set den 27/5 -17/6 (THH m.fl.) i søen ved Valdemarslot og 1 han set 25/5 og 1/7 i Keldsnor (OHG).

Hvæpsevåge

I weekenden 16-17/5 blev der set en del nord(øst) trækkende Hvæpsevåger over Fyn. Den 16/5 bl.a. 74 N Ska-boeshuse (KUH),

Sort Stork over Gulstav, august 229. Foto: Erik Thomsen.

59 N ved Juelsberg, Nyborg (ESM, EFM), 47 NØ Monnet (MMJ, IHS) og 294 NØ Rudkøbing (OHG). Den 17/5 bl.a. 34 Ø Nærrå strand (AVC) og 48 NØ Fyns Hoved (KHL, MRP).

Efterårstrækket ved Dovnsklint begyndte så småt 22/8 (KNF, DOF Fyn bestyrelsen). Fire dage med mere end 150 trækkende ved Dovnsklint: 25/8 196 S, 29/8 156 S, 1/9 166 S, 2/9 251 S (KNF, ELM m.fl.). Ved Magleby Nor var der 31/8 368 SV (SØB).

Sort Glente

Fire observationer af Sort Glente: 19/5 2 TF Gulstav (NBJ, SØB), 31/5 1TF Keldsnor (OHG), 20/8 1 TF Dovnsklint (ELM) og 28/8 1 R Heden, Sydlangeland (NRA).

Rød Glente

30/9 Knudshoved 51 TI (PRA) er mange i Fynsområdet. Vi skal tilbage til 2007 for at finde flokke på over 50, og de blev set ved Dovnsklint i perioden 5-14/10 2007. Fynsrekorden er også fra Dovnsklint, nemlig fra 2/10 2005 med 87 V (MMJ, SG).

Steppehøg

20/9 Påø Enge, Langeland 1 1k S (LBL, EM). 26/9 Dovnsklint 1 1k S (ELM, OHG, KNF)

Hedehøg

23/8 Dovnsklint 1 1K S (OHG, NRA), 31/8 Magleby Nor 1 R (SØB), 5/9 Gulstav 1 TF (hun) (NRA) og 9/9 Dovnsklint 1 1k SØ (ELM, DMZ m.fl)

Duehøg

I juni-juli er der kun set Duehøg ved Egebjerggård (AVC) og ved Brændegårdsøen/Arreskov sø (HKH, GJØ, AL); begge steder kun en fugl.

Fiskeørn

6/9 var en god efterårstrækdag for Fiskeørn med 6 indtrækkende ved Fyns Hoved (SG, THH, HEA) og 4 S ved Dovnsklint (OHG). Også andre obs fra samme dag på Langeland (NRA, NBJ). I august og september er der nærmest dagligt set Fiskeørn i det fynske.

Aftenfalk

16/5 Fyns Hoved sommerhusområdet 1 adult han Ø (MRP), 23/6 Rudkøbing 1 2K han N (NRA), 1/9 1 1K SV ved Dovnsklint (ELM, NBJ, OHG, BLR) og 17/9 1 han (ELM).

Ung Aftenfalk, 1. september, Dovnsklint. Foto: Ella Mikkelsen.

Agerhøne

Mere end 10 Agerhøns er der set følgende seks steder: 12/7 12 Sortemo- sen (NBJ), 26/7 12 Hårslev (JEB), 2/9 12 Skaboeshuse ved Nyborg (KUH), 3/9 Arreskov Sø 11 (EEH), 3/9 2 AD + 9 1K Egebjergård (AVC) og 29/9 13 Åbyskov ved Skårup (ESE).

Engsnarre

Det er ikke blevet til så mange Eng- snarrer fra det fynske i år. 11/5 1 SY Gyldensteen Enge (JNC), 27/5 1 SY Neverkærmosse (Peter Hvenegaard), 21/6 1 SY Østmosen, Grindløse (AVC), 29/6 1 SY Fårevejle (OHG).

Stylteløber

19/5 Firtalsstrand/Ølund 1 (KDJ m.fl) og 9-12/6 Firtalsstrand 1 (NBJ m.fl.). Samme fugl, nok en 2K hun ifølge THH og godkendt af SU som samme fugl.

Kærløber

Set på fem lokaliteter, ca. 10 fugle i alt. Keldsnor: 17/5 1 (NRA,OHG), 8- 9/8 1 (NRA, JSA m.fl.), 20/8 1 (OHG). Slambassinet, Strandager: 21/5 1 AD (AMY, KHL m.fl.). Ølund: 26/5-1/6 1 (KDJ m.fl.) – ja det behøver jo ikke at have været den samme fugl alle dage. Firtalsstrand: 31/7 1 (AMY,KDJ). Nr. Nærå strand/Nørreby Hals: 7/7 1 AD (THH), 10/7 1 AD (MMJ, IHS), 19/7 2 (AVC).

Temmincksryle

Midt i maj husede Slambassinet en del Temmincksryler, maksimum var 78 R den 13/5 (SG, DMZ m.fl).

Tredækker

17/5 Tredækker 1 Fredmosen (LBR).

Stylteløber, Firtasstrand, 19/5 2009. Foto: Erik Thomsen.

Odinshane

24/5 1 (NRA) + 29/5 2 (OHG)
Keldsnor, 4/6 1 Bøjden Nor (PDP),
8/6 1 Salme Nor (EEE,NRA), 19/7 1
Firtalsstrand (HEL) og 8/9 1 Snæv-
ringen ved Middelfart 1 (MMJ). Alt i
alt et særdeles sløjt år for denne art.

Storkjove

6/9 1 S Fyns Hoved (SG, THH, HEA)
og 1/10 2V Fyns Hoved (SG).

Lille Kjove

13/9 Firtalsstrand 1 1K N (ESM,
KHL, ISB), en af de meget sjældne
gæster i Odense Fjord!

Sabinemåge

30/9 1 1K S Knudshoved (PRA).

Sorthovedet Måge

Set på Fiskeholm, Siø, Føns Vang,
Søllinge og Tarup Grusgrave. Mon
ikke nogen af dem har ynglet?

Middelhavssølvmåge

16/5 1 2K Dovnsklint 1 (OHG).

Kaspisk Måge

Ikke set uden for det sydlange-
landske.

Rovterne

I perioden 16/7 til 7/9 er der set 1-3
stk. forskellige steder på Sydlange-
land (NRA m.fl). Eneste andre steder
er 9/8 1 Vigelsø den 9/8 (Klaus Hor-
nøe, Greve) og 7/9 1 Vejlen, Tåsinge
(PVR,BSN).

Hvidskægget terne

16/5 1 Nørreballe Nor 1 (EEE m.fl)
og 17/5 1 Ø Keldsnor 1 (NRA). Fun-
det fra 16/5 er godkendt af SU.

Hvidvinget terne

11/5 blev der set 4 ved Firtalsstrand
(SG m.fl) og 1 Karlsmose (GJØ). I
resten af Danmark blev der set over
hundrede hvidvingede ternere i perio-
den 11-18/5, selvom det kan være
svært at vide hvor mange der er gen-
gangere. Lignende invasioner af
hvidvinget terne blev set i 1997 og i
2005.

Slørugle

7/7 blev 4 unger ringmærket ved Nør-
re Broby (JSA).

Natravn

21/8 1 Skaboeshuse, Nyborg (KUH).

Biæder

30/5 4 NØ Keldsnor (SØB) og 1/6 2
NV Risinge Hoved ved Kerteminde
(Erik Michel Ammundsen).

Hærfugl

16/6 1 Næbbet på Ærø (RBL).

Vendehals

8/5 1 Egebjerggård (AVC), 18/8 1
Odense (Lone Ejdrup, HKH), 30/8 1
Bjørnø (LBR) og 2/9 2 ringmærket
Gulstav (KNF).

Rovterne, Nørreballe Nor, september 2009. Foto: Bent Staugård.

Engpiber

På Pers kanontrækdag 30/9 på Knudshoved sås 3120 indtrækkende (PRA).

Rødstrubet Piber

Ifølge dofbasen og DOF-Fyn web er årets første og indtil videre eneste på Fyn 14/9 Fyns Hoved 1 R (SG).

Gul Vipstjert

Det må have været flot med 2000 der gik til overnatning 25/8 ved Gulstav (ELM,DMZ).

Sorthovedet Gul vipstjert (Feldegg)*

7/9 Keldsnor 1 R (OHG, ELM) sammen med 60 almindelige Gul vipstjert.

Hvid Vipstjert

29/9 blev der set rekordmange sydtrækkende, Ole melder om 1892 S fra Dovnsklint (OHG) og Esben om mange i løbet af dagen ved Skårup, Brohave (ESE).

Savisanger

1-3 hørt syngende i Fredmosen 2/5-29/6 (SØB,EEE,OHG). 18/5 1 SY Nyborg station (ESM – ja noget godt kommer der ud af at komme sent hjem fra et bestyrelsesmøde i DOF-

Fyn). 25/7 1 SY Tryggelev Nor (OHG).

Rørsanger

20/5 har Erik optalt 69 ynglefugle ved Arreskov Sø (EEH)

Munk

10/9 blev 30 stk. ringmærket af KNF.

Pungmejse

6/6 1 Sundet, Fåborg (THH), 19/9-21/9 1 Gulstav (OHG,SG).

Pirol

Er registreret med 1-4 fugle følgende steder i perioden: Æbelø, Svanninge bakker, Hjortholm/Påø enge (Langeland) og Dovnsklint/Gulstav.

Nøddekrige

I perioden 17/5-2/7 holdt en Nøddekrige til i Gulstav (DMZ,AGN mfl.) 26/8 Tranekær, Grønslettegård var der 2, der havde travlt med at spise hasselnødder (AVC).

Hortulan

8/5 1 Bogense, Skårupvej (JWC).

Fjordens Dag, 13 September 2009

Af Eske Frank Morthensen

DOF-Fyn havde igen i år, involveret sig i "Fjordens Dag". Vores opgave var fugleformidling fra fugletårnene på henholdsvis Viggelsø og Firtalsstranden.

Fugletårnet på Firtalsstranden blev bemanded med Kirsten Lund, Ivan Beck, Dieter Maarszen og undertegnede. Ivan som var tovholder på opgaven, havde fremskaffet en mængde materialer som kunne uddeles til besøgende. Ligeledes havde Ivan sørget for nogle skønne lyseblå "smølfeveste" så de besøgende kunne identificere os som doffere. En ting som tårn-teamet virkelige måtte tage hatten af for, var Ivans skjulte

talent som reklametegner. Se blot nedenstående skilt.

Efter at logistikken var på plads kikkede vi efter fugle som vi kunne fremvise de besøgende. Her kom tårnet på lidt af en opgave, da det meste af området var tørlagt, samt der stod en strid nordenvind. Dette gjorde at området var rimeligt fugletomt. Lidt ryler samt Store Præstekraver var publikumsmagneterne. Vi var dog klar kl.10.00 og ventede på vores besøgende.

Pludselig dukkede en Fiskeørn op med en guldfisk i fangerne, heldigvis kom vores første gæster

næsten samtidigt, så de fik en rigtig sjov op-levelse med ørnen. Der var godt nok langt mellem gæster så vi kunne obse lystigt. Næste gode fugl var en gammel Vandrefalk som her-sede lidt rundt med ænder og måger. Denne smukke og dejlig grumme jæ-ger fik næste hold gæster da også at se.

Klokken blev lige ved lukketid, da Kirsten ser en "fugl". Den lignede mest en mørk ung måge med en sjov flugt. Vi (resten af sjakket) satte noget optik på fuglen og kunne se hvide stråler på forvinge, sribet overgump,

samt en stødende/hoppende flugt og størrelsen var ca. storm-/hættemåge. Alt dette + at fuglen kom fra indland, gjorde at der blev dømt Lille Kjøve. Så Kirsten fik en rigtig god og flot ædelart.

Det var enormt hyggeligt at være sammen med fuglefolket fra dof-fyn, men måske skal man ikke satse voldsomt på obs-steder udenfor "planlagt rute" jævnfør program for fjordens dag. Men ét er sikkert. Vi gav den gas og de få gæster vi havde, fik en rigtig god snak/syn på fuglesagen. Mange tak til teamet for en god dag.

I alt deltog omkring tusind mennesker i Fjordens Dag. På Vigelsø var DOF-Fyn repræsenteret ved Kurt Due Johansen og Kell Grønberg. Der var travlhed i tårnet. Gæsterne kunne blandt andet glæde sig over Grågæs, ænder, en Vandrefalk og et par Sandløbere.

Ligner vi lidt nogle tårn-smølfer? Foto: Dieter Maazsen.

(U)heldig Isfugl

Af Karen Johnsen

Den 13. oktober ved middagstid havde min nabo en forunderlig oplevelse. Vi bor i en bebyggelse som ligger rundt om en lille sø og ikke langt fra Storåren som går ud i Båring Vig. Vi har både set og hørt isfugl derude flere gange. Men i går var den stakkels fyr på afveje. Den fløj bardus ind i hendes glashoveddør og faldt besvimmel til jorden. Hun skyndte sig at hente et par arbejdshandsker og efter at have taget et billede af den, som den lå bevidstløs hen i perlestenene, tog hun den op og varmede den. Det

blev den så vågen af at den fløj op og satte sig på overkanten af døren. Men den var alligevel stadig noget svimmel, så den faldt ned igen.....og blev samlet op igen og sat i en blomst lige uden for døren, mens katten blev holdt inde. Efter ½ time var den væk.

Ringmærkning

Tekst og foto af Hans Rytter

Keldsnor Fuglestation

Efterårstotalen på Keldsnor Fuglestation (KNF) for 2009 ender et godt stykke under totalen for de seneste efterår (2006-2008). Til og med den 24. oktober er der mærket ca. 3.080 fugle siden ultimo juli, hvilket er ca. 1/3 mindre end de seneste tre år. Set over en længere årrække ser det dog ikke ud til at være noget katastrofeår, idet det faktisk er det sjettebedste ud af i alt 16 efterår med ringmærkning på KNF. Men dækningen taget i betragtning er tallet lavt.

Det er ikke kun KNF, der har oplevet et ringmærkningsmæssigt dårligt år. På Falsterbo ser 2009 ud til at blive det dårligste år siden 1980. Ved Falsterbo Fyr er der i efteråret blot mærket 5.700 fugle, hvilket er under det halve af normalen.

Starten af efterårsferien gav totalen på KNF et godt nøk opad. Torsdag før efterårsferien (8/10) blev der mærket 159 fugle. Og søndag-tirsdag (11-13/10) gav også trecifrede tal, hhv. 153, 272 og 119 fugle. De 272 fugle 12/10 er faktisk stationens femtebedste mærkningsdag nogensinde. Dagens talrigeste arter var Rødhals

(104), Fuglekonge (56) og Gærdesmutte (55).

Man har måttet kigge langt efter sjældenhederne i dette efterår. Efterårsferien gav en enkelt Pungmejse, hvilket ser ud til at blive efterårets største sjældenhed... En anden rørskovsfugl, Skægmejseren, er altid dejlig at få i nettet. I alt 11 Skægmejsere blev mærket i løbet af efterårsferien.

Et positivt indslag her i oktober har været aflæsninger af hele fire fugle med fremmede ringe. 8/10 blev der fanget en Gærdesmutte med dansk ring og en Rødhals med norsk ring. 11/10 var der en Gransanger med norsk ring, og 14/10 var der så en Fuglekonge med finsk ring. Det er ikke mange småfugle med fremmede ringe, som vi får fat i på KNF. I invasionsår har en pæn del af Blåmejsere svenske ringe, men hvis disse trækkes ud af regnskabet, er det kun én ud af ca. 1.500 fugle, der har ring på fra andre steder! For både Rødhals og Fuglekonge er det stationens første aflæsninger af fremmede fugle.

Isfugl, ringmærket i Sortemosen den 24. oktober 2009. Årets femte på det sted.

Sortemosen

Sortemosen ligger på Sydfyn, og er en stor flad mose med en håndfuld tørvegrave der stammer fra perioden omkring 2. Verdenskrig. For et par år siden blev området udlagt til ”våde enge”, og vandstanden blev hævet. Vandstandshævningen har dog ikke været udtalt her i 2009, da området har oplevet den tørreste sensommer i ”mands minde”.

Særligt interessant er ringmærkningen af hele 5 Isfugle. Så vidt jeg er

orienteret, yngler der ikke Isfugl, men lokaliteten er et populært rasteområde.

Hyppigste ringmærkningsart er Rørsanger. I 2008 fangede jeg godt 40 fugle, men her i 2009 blev det til hele 75 fugle. Dertil kommer en aflæsning af en svenskmærket 1K fugl. Det kunne tyde på, at lokaliteten har en dragende effekt på trækfugle? Sidste mærkning af Rørsanger var den 24/10 2009, hvor en 1K fugl blev

En meget sen Rørsanger, ringmærket den 24. oktober 2009 i Sortemosen.

forsynet med en ny aluminiumsring. Det er meget sent, og i skrivende stund ser det ud til, at det er en af de 5 seneste DK-observationer af arten inden for de sidste 10 år!

Den 27. oktober fik jeg en genmelding på en Rørsanger, som jeg havde mærket 9/9 kl. 9! Den var blevet genfanget og aflæst i Spanien.

Næsthyppigste ringmærkningsart er Rørspurv – her blev det til 66 fugle, på tredjepladsen kom Gransanger

med 53 ringmærkede. 22 Halemejsler, en Rødrygget Tornskade og en Græshoppesanger skal også nævnes

En lidt usædvanlige ringmærkningsarter var Vandrikse, hvor en enkelt fugl fik ring på den 10. september. Nogle Vandrikser overvintrer i Danmark, men de fleste trækker til det sydvestlige Europa. Vi får se, om den bliver genfundet på de kanter.

Vandrikse, den 10. september 2009, Sortemosen.

Hvornår begynder man at gøre noget for fuglene **Af Mogens Elnif Thomsen**

I sidste nummer af Havrevimpfen kom sidste del af denne artikel på grund af en beklagelig fejl ikke med. Vi bringer artiklen igen – denne gang i sin helhed!

Nu er der blevet indviet et nyt og flot fugletårn på Monnet med stråtag og det hele. I de sidste par år er et nyt sat op på Knudshoved og i Bøjden og

Tryggelev er fugletårnene blevet flot renoverede. Alt sammen meget godt.

Men gad vide hvad fuglene siger til alle disse flotte fugletårn? Ja egentlig tror jeg såmænd de er lige-

glade, hvis de overhovedet har lagt mærke til dem.

Hver dag året rundt er der folk ude at se på fugle, og dagligt bliver der indberettet masser af obs. til diverse baser. Et par gange om året bliver fuglene endda talt til punkt og prikke. Af og til bliver der endda også holdt mandtal over specielle arter, og et par gange om året, når de skal ud på deres lange rejser, bliver de stoppet i tolden, bliver målt, vejjet og somme tider fotograferet og for til sidst at få en klods om benet.

Så bliver det hele registreret i databaser, og der bliver tegnet firkanter, kurver og grafer og endda sammenlignet med andre lande.

Men gad vide hvad fuglene siger til alle disse aktiviteter. Ja, hvis det var os mennesker, der fik sådan en behandling, hver gang vi var på charterrejse, tror jeg de fleste blev hjemme og holdt ferie i Danmark.

Hvad får vi så ud af alle disse aktiviteter, og hvad får fuglene ud af det?

Jo skam, en masse viden og dato. Hvor flyver de hen, hvor langt flyver de, nogle flyver til Spanien, andre helt til Afrika, ja endda flere forskellige steder i Afrika, hvor længe er de om det osv.

Og hvad kan fuglene så bruge det til?

Ja storken kunne i hvert fald ikke bruge alle disse oplysninger til noget. Bestanden faldt støt og roligt i sidste halvdel af det sidste århundrede, sjovt

nok i takt med landbrugets udvikling, eller måske jeg skulle kalde det ændring. Selv om antallet af storke faldt og faldt hvert år og det til sidst kun var et spørgsmål om tid inden den sidste stork var væk, blev der så gjort noget??? Ikke en disse.

Det er dog ikke nødvendigt at ringmærke agerhønen for den går ingen steder, ja hvor skulle den i øvrigt også gå hen. Jeg personligt ville foreslå agerhøns, at de blev skovhøns, inden de sidste helt forsvinder.

SÅ HVORDAN GØR MAN EGENTLIG NOGET FOR FUGLENE.

Alt det andet er jo helt ærligt mest noget, vi gør for os selv, for at tilfredsstille vores egne lyster og behov, det hjælper i hvert fald ikke fuglene ret meget.

Der er så mange fakta og dato til rådighed gennem de sidste 30-40 år, og vi kan sammenligne det hele, endda med andre lande, at nu er den og den art gået tilbage mere eller mindre eller helt forsvundet, men hvad hjælper det alt sammen, hvis man ikke går ind og ændrer og forbedrer livsbetingelserne for dem, der er på vej væk, så kan vi jo bare sidde og konstatere kendsgerningerne og sige ØV, og nu må der altså snart gøres noget.

Ingen kan vel længere være i tvivl om at det er det traditionelle landbrug der gennem de sidste 40-50 år er den store synder.

Jeg skrev en artikel i Havrevimpfen nr. 1 2006 om bæredygtigt landbrug uden nogen form for respons, derfor endnu engang denne artikel, hvor i dag jo hele vores planet er inddraget i klimadebatten, og det hele hænger jo uløseligt sammen.

Der er vel ingen i dag, der kan være i tvivl om hvad der er ved at ske klimamæssigt, at vi alle har været en del af det, og at vi alle også må tage ansvar og være med at lave forandringer.

I et af de senere numre af FUGLE OG NATUR har DOF en opfordring til regeringen, hvilket jeg synes både er naivt og uambitiøst. Naivt at tro at en regering, uanset farve, vil lave om på noget, hvortil der ikke er synderlig stor opbakning i befolkningen, og uambitiøst ved ikke at have en større målsætning som f.eks. DN har, at hele landbruget skal være økologisk om 20-30 år.

Hvad har DOF i øvrigt selv gjort, bortset fra konstant at brokke sig over landbruget?

Her er nogle tal man kan fundere lidt over.

1. Der bliver transporteret mere end 40.000.000.000 kyllinger i verden hvert år, mere end 6 gange jordens befolkning.
2. Ifølge FAO er husdyrproduktionen årsag til 18% af hele drivhusgas-udledninger, hvilket er mere end hele verdens samlede transportsektor udleder.

Ydermere er mange af de gasser betydelige mere skadelige end CO₂.

3. Husdyrbrug beslaglægger 26% af jordens isfri landoverflade.
4. Det kræver 9 kg foder for at en kalv skal tage 1 kg på.
5. I midten af firserne sprøjtede landbruget i Danmark gift ud på markerne hvert år nok til at slå 5.000.000.000 mennesker ihjel. Selv om der bruges mindre i dag er det mere koncentreret, så det har ikke ændret sig væsentligt, så kan læseren selv gange op til i dag.

Men jeg skal nok spare læseren for flere vanvittige tal. Læseren kan jo selv søge efter flere oplysninger, hvis ellers man tør.

Men det var måske en overvejelse værd, om man kunne starte på, at lave nogle få ændringer i sin hverdag.

Måske kunne man undvære kød en gang om ugen, og man kunne begynde at købe økologiske varer, som i tilgift både smager bedre og er sundere og forsøge at påvirke andre til at gøre det samme.

Med mange af de ildsjæle der er rundt omkring og det er jo synligt på andre områder, kunne det være rart hvis noget af den energi blev kanaliseret over på reelt at ændre livsbetingelserne for fuglene, for man løfter bedst i flok.

Så kan man også bedre se fuglene i øjnene, især gennem teleskoperne, når de kommer helt tæt på.

Så tror jeg fuglene og de andre skabninger i naturen ville juble og hvis de kunne tale, sige. ”Nu prøver de sgu da på at hjælpe os”

Der er selvfølgelig også en anden valgmulighed.

Glemme alt om historien, og gå ud og tælle lidt flere fugle, så kom der måske et ”hit” eller et kryds mere i kalenderen, og så håbe på at ”de andre” ville gøre noget.

Det ville så være den nemme løsning og heller ikke så besværligt.

Turrappporter

Natravnetur til Frederikshåb Plantage

Af Lis Stencke

Den 6. juni 2009 kl. 15. mødtes 9 forventningsfulde DOF-medlemmer ved papirfabrikken, og glædede sig til turen under ledelse af Poul Rasmussen. Vejrudsigten var god og vi drog afsted - i færre biler end vi ankom i for at spare på CO₂ udslippet. Første stop var den meget smukke Vejle Ådal, hvor vi havde forhåbninger om at se Bynkefuglen. Vi havde anbragt os på Runkenbjerget, hvorfra vi kunne overskue den brede ådal, mens vi spiste vores medbragte mad. Og det varede ikke længe før Bynkefuglen lod sig se på den sædvanlige måde, op på en hegnstråd og flagre lidt ned igen, op på en anden hegnstråd etc. Tornsanger, Gransanger, Løvsanger, Munk, Nattergal, Sangdrossel, Gulspurv hørte vi også. Nede i dalen gik

nogle spektakulært farvede køer rundt. Sorte med hvide mavebælter. (Belted Galloway). Vi nød synet af dem i modlyset fra solen, samtidig med at en rød glente gled forbi. Inden vi forlod stedet, nåede Poul at identificere et par Misteldrosler i det fjerne.

Turen gik videre til Randbøldal, en løjerlig blanding af campingplads og halvforladt dambrug. Vi var på jagt efter Isfugl og Bjergvipstjert. På vejen derhen så vi en dompap særdeles tydeligt på en vissen grangren. En Skovskade kom også forbi. Endelig så vi Bjergvipstjerter, den gule farve skinnede igennem selv uden kikkert, og vi var tilmed så heldige at se én af dem fodre sin unge igen og igen. Mange Landsvaler. Isfuglen så vi desværre ikke noget til. Vi ledte efter

den flere steder uden resultat. (Måske var den gået i banken. Se DOF-Fyn Isfugl på afveje).

Og nu af sted til Natravnen. Den yngler i Frederikshåb Plantage, et specielt indlandsklit-område. De lavere dele som kaldes Syvårssøerne dækkes periodevis af vand, og det giver et særpræget ø-landskab med lyngklitter og fyrretræer. På vej ind gennem skoven hørte vi for en gang skyld Gransangeren netop i en gran-skov. Også en skovpiber samt de fine høje lyde fra mange Fuglekonger iblandet Sangdrossel. En Hedelærke sad frit fremme i hjulsporet. Senere hørte vi Dobbeltbekkasin, Gråstrubet

og Lille Lappedykker. Flere Digesvaler.

Vi anbragte os på den sædvanlige plads med udsigt til den udgåede fyr, hvor vi før har set Natravnen. Efter en halv time hørte vi dens indledende "kry-it" lyd samt dens "lille knallert" sang. Vi sad der ca. 2 timer og hørte knallerten igen og igen, men uden at se Natravnen. Måske var den blevet forstyrret af voldsom skovhugst, siden vi var der sidst og havde valgt et andet område at være i. Men så vi den ikke, så nød vi den dejlige aften sammen med vores turleder Poul Rasmussen. Lidt over midnat gik vi mod parkeringspladsen i måneskin.

Man venter på Natravnen. Foto: Lis Steincke.

Tøsetur til Tornen

Tekst og tegninger af Gunhild Brink

....Somme Steder er Klinerne rene Afgrunde. Her er store Fladstrander inddæmmet af Sandbarrer (fra Natu-rens Haand) med en mængde Fugle.....Den store Kyst ud til Kattegatt er fuld af Sten. Ja, her er saa dejligt, saa det slet ikke er til at beskrive.... (Citat: Fritz Syberg i brev til Anna Syberg 1901).

Hertil – på Tornen ved Fyns Hoved – var der planlagt Tøsetur, den 15. august – en sensommerdag med flotte bygeskyer, en ret lun, kraftig vind – men tørt og klart.

Ni ”piger” og én mand var mødt frem, Kirsten Lund var meget dygtig leder – og så vandrede vi ud mod Tornen, nu efter den 15. juli var fuglenes yngletid og være-i-ro-tid jo overstået.

Sommerfugle, planterne fik også et par ord med på vejen, men hvad så vi så denne fine eftermiddag ude fra Tornen i Kattegat..... og på sandbankerne i det flade vand mellem Fyns Hoved og Tornen (Fællesstrand kaldet)?

Lille Kobbersneppe, Splitterner, Svartbage, Sildemåger, Rødben, Islandsk Ryle, Almindelig Ryle, Strandhjejle, Strandskader, Stor Præstekrave, en Engpiber fløj omkring med sit letgenkendelige tsi tsi tsitsi... Gulspurv, vipstjert, Mudderklire – Skarver –

Ude på Tornen fandt vi et rigtig godt kikkertsted, her sad vi i ro og mag og betragtede den ene vade-fugl/vandfugl efter den anden – spændende. Foruden de nævnte også Stor Regnsbove, Ederfugle, Toppet Skallesluger – og igen – en stor Flok Strandhjejler og ret mange Lille Kobbersneppe.

En rigtig god og ”udbytterig” dag, med godt vejr. Lidt modvind ud, medvind hjem.

Træktur til Dovnsklint **Af Søren Gjaldbæk**

Søndag den 20. september var DOF Fyns flittige turlleder Niels Bomholt leder af en tur rundt på Sydlangeland. Knap tyve var mødt frem klokken 7.00 på Dovnsklint. Blandt disse var der to, der spurgte Niels ”om han ikke ku’ kende dem?”. De havde været på DOF-Fyn-tur til Fyns Hoved med Niels i 1979 og blev sørgeligt skuffede over hans sølle hukommelse!

Det var en af de sidste dage i en periode med varmt vejr, så de fleste fugle var stukket sydpå. Det blev derfor en ret stille dag, men der var som altid lidt at glæde sig over: En

sen Hvepsevåge, fem Røde Glenter, en Lærkefalk, der fouragerede, en lille flok Hulduer, godt hundrede Hvide Vipstjerter plus et par Bjergvipstjerter og tredive Lille Korsnæb – en art, der har været usædvanligt mange af dette efterår. DOF-Fyns næsten faste observatør på klinten, Ella Mikkelsen, fortalte lidt om efterårstrækkets forløb. To af deltagerne bidrog til underholdningen, idet de havde smækket deres nøgler inde i deres bil. Adskillige forsøg på at bryde ind gik galt og Falck måtte tilkaldes for at få åbnet en af dørene. Anstrengelserne blev fulgt fra klin-

ten af mange teleskoper og succesen applauderet med klapsalver!

Efter et par timer gik man ned til ringmærkningsområdet, hvor Børge L. Rasmussen viste eksempler på dagens fangst, bl.a. Munk. Herefter gik man op på Bruns Banke, hvorfra man kunne se ud over Keldsnor: Fem Sølvhejrer og en Silkehejre – det vakte naturligvis stor begejstring.

Dramatisk DOF Fyn tur til Vigelsø

Af Dietes Maaszen

Søndag, den 4. oktober tog seks modige deltager kampen op med vejret: vind 14 m/s og skumtoppe på bølgerne, mørke skyer truede med regn. Vi kom af sted til Vigelsø med lidt besvær. Poul hjalp Kaptajn Niels med fortøjningerne.

Så sejlede vi for fuld skrue mod øen. Vinden fik tøjet til at blafre rundt, ja, den tog næsten vejret fra os. Men vi kom godt over til øen, og hjalp hinanden med at komme fra skibet. Desværre har det været lidt sløjt med fugle her på øen den sidste tid.

Selv om det ikke lige var det bedste fuglevejrs den dag, så var der alligevel spænding og håb om at spotte de første ”hit” da vi kom til fugletårnet. Vi talte 750 Grågæs, der fouragerede. Poul Asger sagde pludselig: ”jeg har den, vi har talt om - Vandrefalken”! En stor voksen fugl sad og trykkede sig ved en græs-tue.

Efter indtagelse af frokost tog de fleste med i Nørreballe Nor, hvor Niels fandt endnu en Sølvhejre! Ud over denne var der en Indisk Gås mellem 600 Grågæs, omkring 60 Knarænder, 150 Krikænder og 330 Taffelænder. Et kig ind i Tryggelev Nor gav et par Bynkefugle og en Skægmejse inden man kørte hjem ved firtiden efter en fin fugletur.

På vej til Naturskolen besøgte jo også ”Planetstien”, som fascinerede mange deltagere, her er sat pæle i jorden langs stien, der skal symbolisere de enkelte planeter i vort solsystem.

Vi sluttede af ved Fodermesterens hus, med plancher af livet på øen og stensamlingen. Ved 12-tiden gik vi ombord til en våd hjemtur. Vi sad på det åbne dæk, vinden pressede bølgerne delvis over dækket, vi fik en del havvand på os og i munden. Kaptajnen stod i læ i styrehuset og smilte til os. Selv om hjemturen blev lidt dramatisk, var stemningen god, og vi slappede tydeligt af, da vi atter stod med fast grund under fødderne.

Generalforsamling

Tid og sted: Onsdag d. 3. februar kl. 19 2010 på Odense Friskole, Hjallesvej 2. (parkeringsmulighed på Guldbergsvej og Benedikts Plads).

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Formandens beretning.
3. Fremlæggelse af revideret årsregnskab.
4. Budget for 2010.
5. Valg til bestyrelsen. Følgende er på valg: Kurt Due Johansen, Søren Bøgelund og Kell Grønberg.
Valg af suppleanter (i prioriteret rækkefølge):
1) Eske F. Mortensen, 2) Ivan Sejer Beck, 3) Henrik Kingo Andersen.
6. Valg af revisor og revisorsuppleant. Følgende er på valg: Aage Wichmann (revisor) og Ivan Sejer Beck (revisorsuppleant).
7. Forslag fra medlemmerne.
8. Evt.

Forslag fra medlemmer skal for at kunne gøres til genstand for en generalforsamlingsbeslutning være formanden Henrik Kalckar Hansen i hænde senest 14 dage før generalforsamlingen.

Julefrokost

Der er bestilt plads til årets julefrokost på restaurant Hong Kong House, Torvegade 1 5000 Odense C. Den ligger på hjørnet af Torvegade og Overgade. Julefrokosten afholdes **lørdag den 4. december** kl. 19.00-?

Der vil blive tale om en ”semiklassisk menu”:

Orientalisk buffet med 22 retter, salat og isbar – pris 118 kr.

Ønsker man fri adgang til vin, øl eller vand i 3 timer er prisen 238 kr.

Tilmelding til Kell Grønberg på 66 15 08 50 /20 91 15 06 eller på mail kell.gronborg@oncable.dk

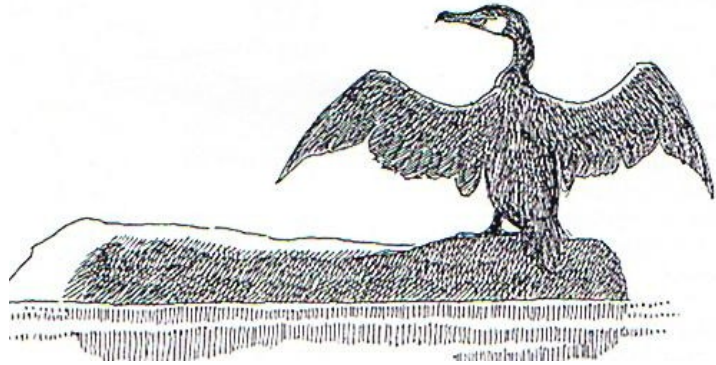
Der vil snarest kunne findes yderligere detaljer på www.doffyn.dk

Møder

Skarveaften

Onsdag den 13. januar kl. 19.
Odense Friskole. "Cafeen i
kælderen".

Jacob Sterup fortæller om
et snart mangeårigt arbejde
med ringmærkning og over-
vågning af Skarver på Må-
geøerne ud for Bogense.

Ture

Vestfyn

Søndag d. 22. november.

Mødetid og -sted: P-pladsen v. Føns Kirke kl. 8.00. Tilmelding til turleder Michael Mosebo Jensen på 2682 0729.

Efter at have studeret gæs og ænder i Fyns næststørste sø drager vi sydover til de andre lokaliteter langs kysten. Mulighed for Sædgæs, alkefugle, Blå Kærhøg og Havørn.

Nakkebølle Inddæmning

Søndag den 6. december.

Mødetid og -sted meddeles ved til-
melding til turleder Niels Bomholt
på 62 24 1959.

Er der isfrit er dette naturgenopret-
tede vådområde stærkt besat af di-
verse vandfugle. Der er god mulig-
hed for Lille Skallesluger og Hav-
ørn.

Begyndertur til Brændegård Sø

Søndag den 6. december.

Mødetid og –sted: Avlsgården ved Brændegård Sø kl. 9.00.

Turledere: Kell Grønberg og Henrik Kalckar Hansen

Der bliver fremvist fugle ved Brændegård Silke Å og Sollerup Enge samt Arreskov sø. Der kommer en repræsentant fra Naturbutikken med et righoldigt sortiment fra butikken, således at folk kan se, hvad der er på markedet når man skal i gang med fuglekiggeriet. Arrangementet slutter klokken 14.00.

Begyndertur til Vandstærelokaliteter i Odense

Søndag den 10. januar.

Mødetid og –sted: Havhesten, Munke Mose kl. 9.00. Tilmelding til turleder Dieter Maaszen på 6616 68 61.

Dette er en tur for begyndere. Dieter vil fremvise Vandstær og andre fugle forskellige steder langs Odense Å. Efter Munke Mose går turen til Ejby Mølle og siden til Jernbanebroen. Der er også mulighed for Bjergvipstjert.

Langtur til?

Søndag den 24. januar.

Mødetid og –sted meddeles ved tilmelding dagen før til turleder Michael Mosebo Jensen på 2682 0729. Det er først dér, vi ved, hvor turen går hen. Det afhænger af, hvor der er samlet flest spændende fugle lige netop på dette tidspunkt. Heldagstur.

Små pip

Tim Hesselballe Hansen stod for den største bedrift ved efterårets felttræf i Blåvand da han fandt en ny art for landet: En Amerikansk/Sibirisk Fløjsand, der gemte sig i en flok på flere tusinde Fløjs- og Sortænder. Belønningen blev en Zeiss-kikkert, der var udlovet til den, der fandt den sjældneste fugl. Det er anden gang Tim laver det nummer – på Felttræffet på Mandø i 2006 fandt han også en ny art for landet- den gang var det en Stribet Sanger.

Da præsident Obama besøgte København stod Erik Danielsen fra Glamsbjerg op klokken tre om natten og kørte til Kastrup Lufthavn for at være på pletten

når Air Force One ankom – akkurat som var det en sjælden fugl. Mange års træning i at spotte fugle gav resultat – Erik med Leica-teleskop var den, der først meldte flyet. Vi ønsker til lykke med den ”fine observation”.

Landskampen 2009 går ikke så godt for de fynske hold. Bedste hold er Øholdet, der lige kan klemme sig ind i top 10. Konkurrencen føres ikke uventet af Skagen Fuglestation, der (og det er ikke fordi rønnebærrene er sure) trods alt er placeret i et fuglemæssigt bedre område end Fyn.

Der er indledt forhandlinger mellem DOF-Fyn, det lokale skovdistrikt og Kite surfernes repræsentanter om at få reguleret Kitesurfning. Vi håber på en fornuftig aftale, som sikrer, at Kite surferne kan dyrke deres sport uden at genere fuglelivet.

Sløruglegruppen fortæller, at der i år – som sidste år - var 12 par og 3-4 enlige fugle. Yngleparrene fik 30-40 unger. Kuldstørrelsen var lille, i gennemsnit 3, hvilket er lavt. Tendensen er den samme på landsplan. I Sønderjylland forventer man tilbagegang. På landsplan er der ca. 500 par.

Hvinænderne i Tarup-Davinde fik ikke unger på vingerne i år på trods af, at der var fire til fem yngleforsøg.

- og husk,
fugle skal ses i naturen

Afsender:
Søren Gjaldbæk
Carsten Hauchs Vænge 4
5230 Odense M

B

Dansk Ornitologisk Forening

Foreningen for fuglebeskyttelse